

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDUN

ILLÜSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 26 APRIL 1914.

HUFVUDREDAKTOR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTOR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

En fosterländsk 30-års fest.

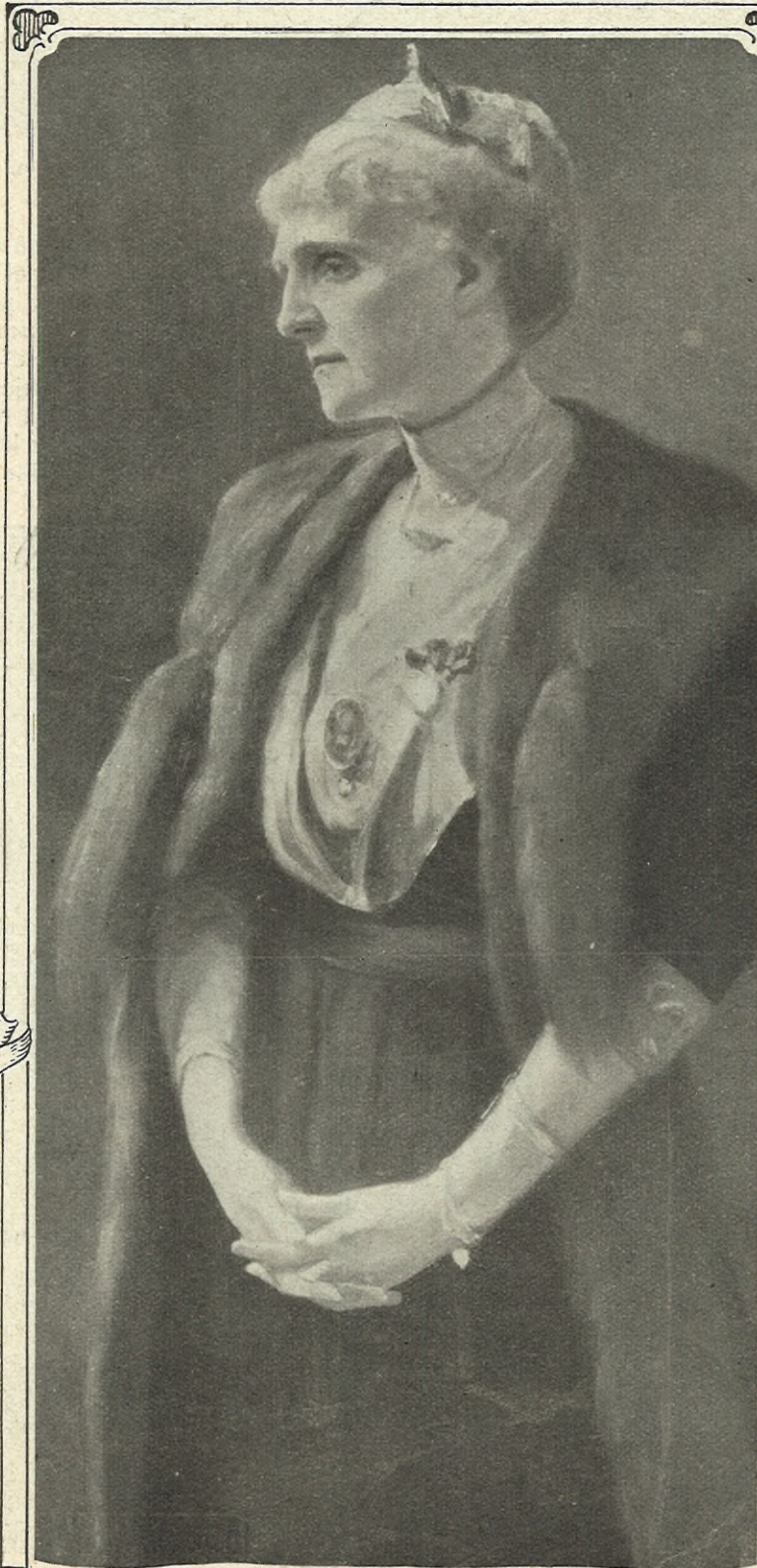

OR UNGEFAR ETT
år sedan hade Idun
tillfälle att under ru-
briken "En foster-
ländsk gärning"

meddela sina läsare, att friherr-
innan Lotten von Plomgren och
fröken Augusta Wästfelt efter ett
nära 30-årigt arbete i "Svenska
kvinnoförbundet för fosterlan-
dets försvar", den förra i egen-
skap af ordförande och den se-
nare som sekreterare, af k. m:t
belönats med medaljen Illis quo-
rum meruere labores.

Sistlidne måndag firade näm-
nda förening under högtidliga och
ansläende former sin 30-årsfest
i K. F. U. K:s hörsal, hvarvid, för-
utom hälsningstalet, förekom ett
intressant anförande af general
Uggla om skytterörelsen i Sveri-
ge, vidare sång af hofsångerskan
fru Signe Rappe-Welden m. m.

I programmet ingick äfven en
särskild hyllning till föreningens
ständiga och nitiska sekreterare,
fröken Wästfelt, som af förenin-
gen fick mottaga sitt porträtt i ol-
ja, ett synnerligen lyckadt konst-
verk, utfördt af den framstående
porträttmålaren fru Hildegard
Thorell och af hvilket vi här
meddela en reproduktion. Likale-

des meddela vi porträtten af för-
eningens under sistlidne mars af-
gångna ordförande sedan 30 år,
friherrinnan von Plomgren, samt
af den nya ordföranden, friher-
rinnan Anna Rappe.

Att "Svenska kvinnoförbundet
för fosterlandets försvar" kunnat
utveckla ett så kraftigt agi-
tationsarbete för höjandet af vårt
lands värnkraft, som den hittills
gjort, är i främsta rummet ett till-
skrifva fröken Wästfelts initiativ
och entusiasm för denna sak. Ge-
nom hennes tillskyndan stiftades
föreningen år 1884. Uppropet,
under tecknad af 142 kvinnor
från olika delar af landet, in-
nehöll en varm maning till kvin-
norna att lägga i dagen sitt in-
tresse för "fosterlandets viktiga-
ste fråga". Och maningen förklin-
gade icke ohörd. Ser man på de
resultat, som åstadkommit under
de gångna 30 åren, äro de
verkligen betydande. Så har för-
eningen bidragit med 100,000 kro-
nor till befästandet af Vaberget
vid Karlsborg, 133,000 kronor ha
utbetalts för inköp af mark till
Bodenfästningen och 70,000 kro-
nor till stödande af den frivilliga
skytterörelsen med gevär och
ammunition. ~ ~ ~ ~ ~

LOTTEN v. PLOMGREN.

ANNA RAPPE.

AUGUSTA WÄSTFELT.
PORTRÄTT I OLJA AF HILDEGARD THORELL.

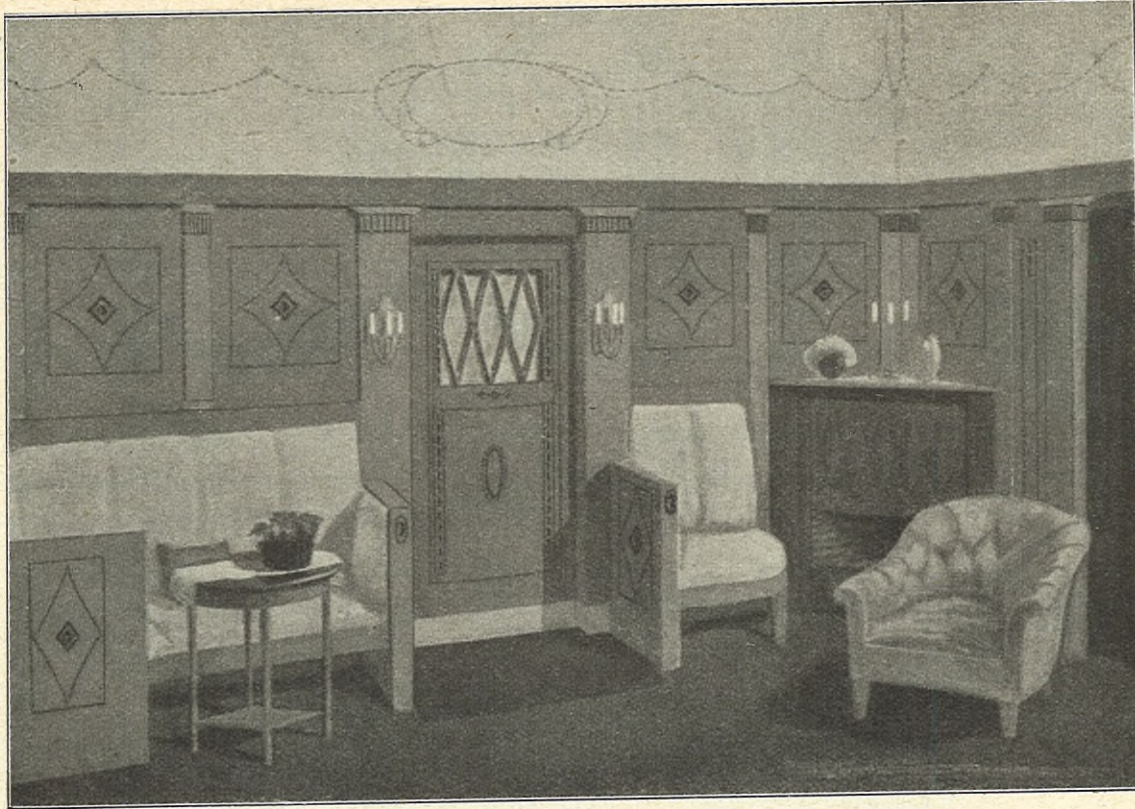
Våra

VÄGGEN.

DET VAR EN gång en engelsk diktare, som fick sitta i fängelse och gjorde ofriheten litet mindre bitter för sig genom att dekorera sin cell, så att den skulle likna en löfsal. Öfver målade spalierer slingrade sig rosenrankor, och i taket syntes himlens blå lysa genom löfverket. Den trånga gallergluggen växte ut till ett stort smäruligt fönster, kring hvars spröjsverk vildvin slingrade, och där bakom skymtade ängar och vatten.

Två år satt han instängd där, en längtande och skapande fantasimänniska. Det var en vacker och lycklig ingivelse han fick. Vi kunna knappast undgå att bli en smula rörda af historien, om vi låta den verka på oss utan föresatser om skepsis. Också är en idé något annat i sitt första, friska skott än den sedan blir, då vi göra bekantskap med den i afläggares afläggare och sticklingar.

Men det är just hvad vi ha gjort med gamle Leigh Hunts löfsal, d. v. s. om vi rest på landet och bott i gamla, nästan glömda småstäders gästgivaregårdar och tittat in i deras prästhus och apotek. Det har jag — och då har jag tänkt, att man kan inte önska den döde skalden något bättre än att hafva fått arbeta med sitt konstverk oförtrutet för att bli färdig tidigast dagen före sin befrielses stund. Ty att sitta inlåst i en sådan skenbart luftig bur, att dag för dag gäckas af en illusion — nåja, den grå fängelsemuren är ju heller inte vacker, och jag skall akta mig för öfverord. Men jag tror, att den berömda tryckfrihetscellen i Vstad är hemrefligare sådan den är, än om den vore försedd med sextio små fönster och man i hvar och ett af dessa såg ett litet alplandskap med en stenget just i färd med att flyga öfver ett stup och där nedom, i skuggan af en palm, en herde spelande flöjt. I det rum, där jag skrifver dessa rader, i april månad 1914 på en fridfull och förljusande liten plats, dit jag flytt från bullrande Stockholmsgator för att en söndag kunna skriva flitigt, här har jag just sådana väggar omkring. De störa mig inte — långt därifrån. De påminna om så mycket gammalt älskvärdt och lustigt jag sett i mina dar. Till på köpet hjälpa de en

Modern salong med panel i ljus mahogny. Klädsel violett. Matta mörkt grågrön.

tröttkörd hjärna på trafven — för mitt speciella tillfälle voro de förträffliga! Men hvad skall man tänka, ifall sådan dårskap ej längre nöjer sig med att påminna om det gammaldags, hvaråt vi le med vänligt vemod, utan börjar sliga ur grafven och titta hotfullt mot oss, också när vi se mot framtiden? Då, — förlåt, tapetfabriker! — må vi väpna oss med vårt förnuft och mota spökerna ned

rige, så det är väl, att man i tid har tänkt på surrogat!

Men att man skall behöfva skjuta på kråkor, som varit så döda!

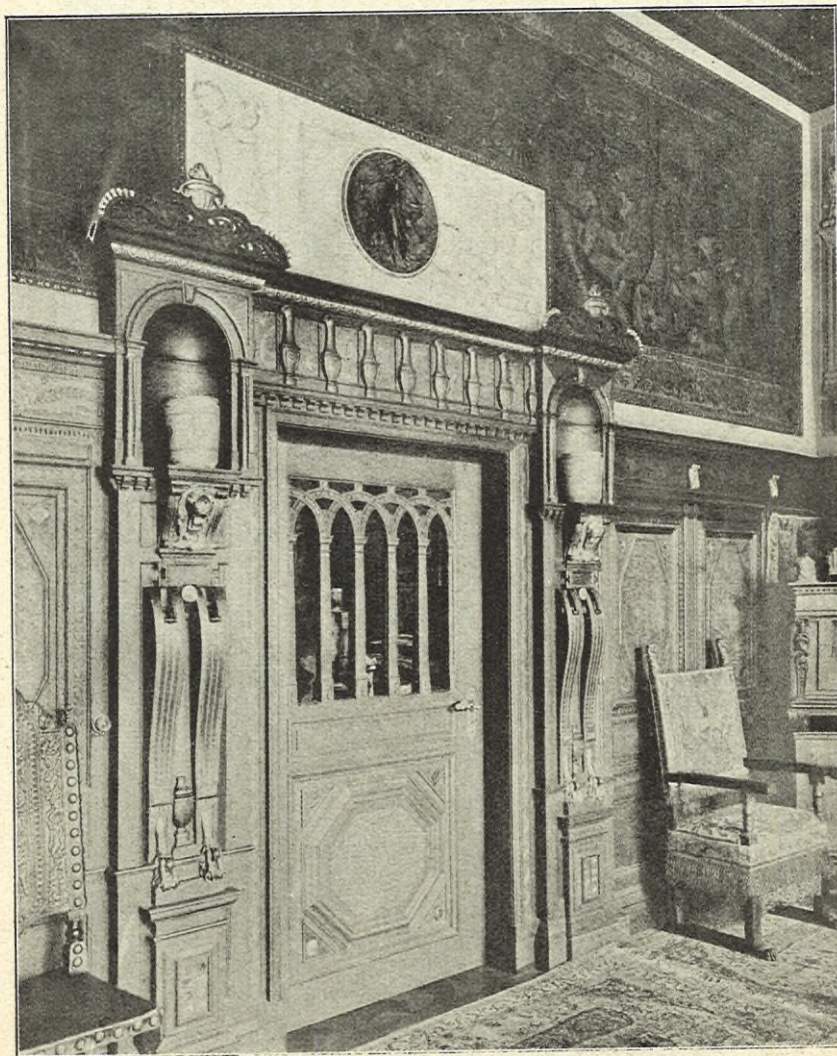
Jag afstår från att söka den psykologiska förklaringen. Till allt som är på tok, kunna många vackra grunder uppfinnas, och liknande kurvor i utvecklingen vore det ej svårt att hitta. Det är bara en sak, som retar mig...

För några år sedan köpte jag från en tapetfabrik omoderna varor, jag vill minnas för 50 kr. per ton, att begagnas till emballage. Det var väl så där en hundratusen rullar — här sitter en fattig fan och kunde ha gjort en sådan spekulation!

Allvarsamt — nej, det är nästan omöjligt att utan förlägenhet upplysa folk, att väggar äro till för att begränsa ett rum och uppbära ett tak, att dekoration skall se ut som dekoration och inte eftersträfvat att se ut som något annat, att intet friskt sinne glädes åt att se en mekanisk och död upprepning af en bild, som föreställer något lefvande, till ex. ett landskap. Detta är ju abc — och likväl sätter mängden, som vet detta likaväl som jag, femhundra likadana träd, som rullats fram med snällågsfart ur ångkraftdrifna tryckpressar, i rutor och trianglar och parallelogrammer på sin matsalsvägg.

Emellertid, det sker. Låt mig tänka mig någon invändning, man kan möta mig med, då jag kallar det befängd!

Kanske skall någon säga: Just genom denna upprepning afstår landskapet från hvarje anspråk på att vara ett landskap och blir helt enkelt ett mönster. Och genom att pryda väggen med ett mönster undgår just tapeten i sin tarflighet ett långt allvarigare

Dyrbar ekpanel i renässans, däröfver väggmålning.

Hem.

igen! Redan har jag i butikfönster sett långa pappersrullar, där ett träd med stam och krona och jordklump omkring rötterna, färdigt för omplantering, växer upp ur ett dimblått töcken. I skogen stå ej två träd lika, men på denna pappersrulle funnos två på metern. De voro ämnade att klistras på vägg — midt för knäna, midt för magen, midt för bröstet, öfver hufvudet ända upp till taket. Snart kan väl ingen få delirium af alkohol i Sve-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:
Helt år..... Kr. 6.50
Halft år > 3.50
Kvartal..... > 1.75
Månad > 0.75

Praktupplagan:
Helt år..... Kr. 9.—
Halft år > 4.50
Kvartal..... > 2.25
Månad > 0.90

Iduns Byrå o. Expedition, Mästersamuelsgatan 45.
Stockholm,
Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4. Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 86 60. Allm. 4 02. Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text. Utländska annonser:
30 öre å textside. 30 öre efter text. 35 öre
20% förhöjning för särsk. 20% förh.
begärd plats. för särsk. begärd plats.

fel, för hvilket mången berömd väggmålning borde klandras: det att förvilla bort väggens egenskap af vägg och genom perspektiv och annat väcka falska illusioner om rummets storlek eller om utsikter, som liksom slå hål på muren. Att angripa tapetlandskap och berömma sådana fresker, det är att sila mygg och svälja kameler.

Medges, att det kan vara på tok äfven med en utmärkt väggmålning placering. Men i själfva verket är det sällan så illa. En så dyrbar dekoration se vi näppeligen annat än i arkitektoniskt indelade och smyckade rum, där pilastrar och lisener, gesimser, dörr-omfattningar och mera sådant med fasta och tunga konstruktioner låta oss lifligt känna rummets slutenhet. Dekorationen sitter stadigt infattad. Oftast börjar den först på en afsevärd höjd öfver golvet. Och om ett eller annat för skönhet berömdt rum invändigt är som ett blommande mosaikskrin, där bilder slå ut från golf till tak, så kan man vara viss om att dekorationen ej är naturalistisk.

Och vidare: icke hvarje slags bild duger till mönster! Det är inte tryckpressen, som bestämmer den saken. Ett mönster skall hafva något regelmässigt, nästan geometriskt i sig. Det kan på sin höjd få beteckna någonting lefvande, rörligt eller föränderligt, men alls icke föreställa eller afbilda det. En palmett, ett lifsens träd, är ett ornament, men icke en kokos- eller dadelpalm. Ett mönster får icke rikta tankarna på något konkret och individuellt. Gör det så, inträder omedelbart genom upprepningen en pinsam motsägelse. Ett heraldiskt lejon kan vara ett mönster, men icke ett smygande lejon, hvarpå en jägare lägger an. Ett mönster får icke ha något af situation, handling, stämning. —

Än gobelänger då — det kan ju vara vackert och räknas bland det allra förnämsta. Där ha vi ju stundom både stengeten och herden med flöjten, där ha vi perspektiv, som bjuder oss att spatsera vidare från golfvet rakt in på arkadiska ängar — det måtte väl vara ljufligt? Hvarför skola ej vi praktiska varelser glädjas, att industrien billigt och lätt trycker, hvad våra förfäder mödosamt väfde in tråd efter tråd? Är det bara upprepningen, som harmar? Då skall ju ändå allt bli godt och väl, när tapetfabrikerna börja göra så stora mönster, att de fylla en hel vägg, det dröjer nog ej länge.

Ändtligen "svarar det", som smeden säger, när städet står stadigt. Ändtligen talar min inbillade antagonist och jag om samma sak och kunna bli ense eller osams med någon mening i.

Om tapetfabrikanterna lära sig trycka väggdekorationer i stor stil, och om de kunna göra dem verkligt vackra (intetdera är otänkbart), så skall jag kalla den en tanklös snobb, som missunnar de tusen hemmen att smycka sina väggar med något, som ej är olik, hvad som förr var furstars lyx. Men då skola också de tusen hemmen lära sig (mutatis mutandis, förstås) hvad furstarnas arkitekter visste, då de gjorde "plats för freskomålning". En vägg med stora bildframställningar, målade eller väfda eller låt gå för tryckta, skall ha en

Grafvar.

Vänt öfver vårdar susa milda granar,
och blomster föder mullen öfver svage,
och jorden smyckar sig trots dödes
brister,
när vreden glömmes, skam och felsteg
liga
och vandringsmännen hvila invid målet.

Dock skola grafvar redas, där all fägnad figer,
där skuggans örter tyna, gräset tvinar
och trädens höga kronor susa hot och
allvar,
där alla sommarns fåglar skygga vända
flykten,
när sena tidens släkten sänka anleten
till domar — — —

Ty dyster ro blir deras invid moderns
hjärta,
och otryggt slumra de i mull, som tidigt
dyrköpts,
de män, som främst af alla vände vap-
nen afvagt
och sådde lumpen vinnings kif om
arvet,
förtego tecknen, som vid randen nalkas!

TORSTEN WILNER.

annan arkitektonisk byggnad än vägg, sådan man nu har den i vanliga boningsrum, flack och oledad. Man skall se dess bärande och begränsande uppgifter markerade genom pelare eller stolpar, socklar och paneler eller hvad nu rummets storlek och husets byggnadssätt för öfrigt kan göra lämpligt. Ty att rummet för känsla och syn bör förblifva rum, det är axiom. Då får man åter anledning besinna, hur olika kraf man bör ställa på representationsrum och vanliga boningsrum, och då blir nog slutet på exkursionen i de allra flesta fall, att man vänder hem till sitt gamla kända.

Ty i ett vanligt boningsrum behöfva vi nu för tiden rätt många möbler och några af dem ha nära manshöjd eller mer än manshöjd. Därofvån för ha vi ej långt till taket. En väggdekoration, som vill vara något i och för sig verkningsfullt, får naturligtvis hvarken helt och hållet skymmas eller för blicken klip-pas af genom möblerna. Den ställer med ens ingen ringare fordran på rummet, än att det skall vara från början och alligenom komponerat som en helhet, färdigt och avslutadt. Det kan vara det bästa, därom äro vi gärna ense, men det är också det svåraste. Man kan ju vilja flytta eller byta någon större möbel — strax vore helheten bruten. Det enda sättet att under sådana förhållanden bevara en viss frihet, vore att uteslutande begagna låga möbler och en halfhög panel, hvars vertikala indelning vore tillräckligt enkel och likformig för att tillåta fri placering af framförstående föremål. Därofvån kunde man ju då smycka väggen, hur rikt som helst.

Och i hvad jag sagt ligger för öfrigt ej alls något utdömande af dekorativa tapeter öfverhufvudtaget. Att man förr med ofantlig kostnad gjorde pressade, starkt röda, blå och guldbelagda tapeter af läder, kan för mig aldrig bli något skäl till ovilja mot samma effekter, när de för billigare pris framkallas på papper. Några estetiska skäl för en sådan ovilja kunna ej finnas — det är endast samlarens afundsamma farhågor att se sina klenoder sjunka i pris, alldeles obefogade farhågor för resten — eller också en förnämhet, som är allt för litet förnäm, då den ej vågar tro, att det sköna oskadadt kan tåla risken att bli litet mindre ovanligt.

Men väl är det på sin plats att ständigt hålla tanken klar öfver ett antingen — eller. Antingen gör man tapeten i sig själf verkningsfull, låter den aktivt bidra till rummets färgspel, och då hänger man intet löst på den! Taflor på gyllenläder eller gobeläng, det är minsann tårta på tårta, smaklöst så det förslår! Vill man ha väggen lysande eller brokig, har man i stället skäl att sörja för dess arkitektoniska uppdelning genom panelramar eller dylikt. Den får därigenom liksom en fastare byggnad och riskerar mindre att för ögat lösas upp i ett gungande virrvarr. Den mönstrade tapeten kan då, om den eljes är lyckligt vald, under de gynnsammaste villkor få gifva sitt bidrag till det helas ståt och liflighet.

Eller gör man sin vägg till en

Modern panel i alm.

KOSTYMER

för 5 kronor stycket är väl billigt? Sänd Eder gamla smutsiga, nerfläckade kostym i och för kemisk tvätt och prässning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet.

Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Ett svenskt-engelskt societetsbröllop mot historisk bakgrund.

neutral bakgrund för sina tafior och möbler. Och då begär man af densamma ingenting annat än att den låter färger och konturer framträda klart men utan hårdhet, och att dess bottenfärg ger rena och gynnsamma reflexer. Hvilken färg man skall välja, blir ju en smakfråga för hvarje gång. Blott det vågar jag säga: glöm inte att hvitt också tål att tänka på! Att det skulle bli kallt eller hårdt är en vanlig farhåga. Men det beror på gardiner, möbiltyg, mattor och allt annat, som skall finnas i rummet. Ett är i regel säkert: hvitt är en mycket smickrande bakgrund för tafior med friska och starka färger. Det skämmer aldrig bort någonting genom grumlande reflexer, såsom gult eller rött kunna göra.

Det var en gång då hvitt-och-guld ständigt hade bindestreck mellan sig både på papperet och i tankarna. Men det var nog i själfva verket en alldeles misslyckad kombination. Guld är vackert mot starka, mustiga färger och ger då, rätt anbragt, mångdubbelt djup och glöd. Så har det också användts i konsten under kraftiga, själfständigt produktiva perioder. Guld på hvitt däremot verkar endast köld, prål, brutalitet.

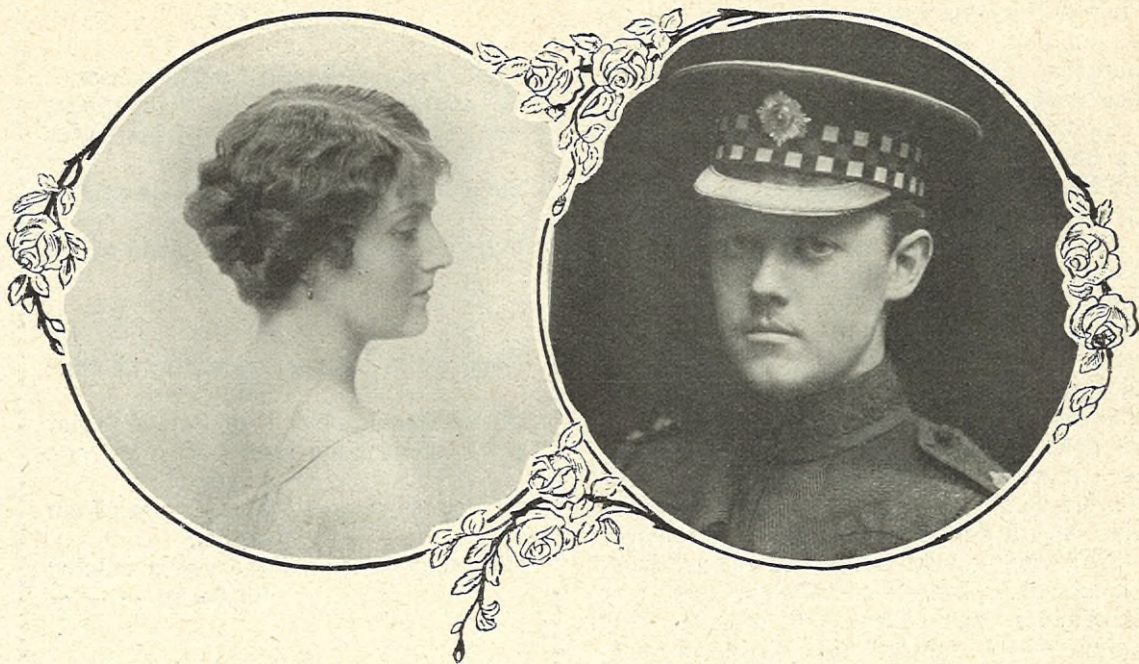
Ingen väggbeklädnad kan dock mäta sig med träpanelen. Dess behagliga verkan beror nog icke endast på träverkets ouppnåeliga möjligheter till djup och mjukhet i färgen. Därtill medverkar antagligen ett intryck af fysisk värme, en känsla att vara väl ombodnad. Ingenting ser så arbetadt, så välbyggt ut, ingenting utmanar mindre misstanken om doldt fusk eller farligt material.

Visserligen är den anspråksfull. Mindre för det dyra prisets skull än genom de fordringar den ställer på möblemanglet: det ena måste så godt som nödvändigt vara gjordt efter det andra, både till material och proportioner och färg. I en hyresvåning är den alltså mer än vanskligh, och mången, som flyttat in i Stockholmshus från 80-talet, har varit sin värd så lagom tacksam, då de ställt upp sin mörkrökta ekmöbel mot den obligatoriska matsalspanelen i gulbrunt. Var den äfven så där halfannan meter från golvet försedd med en hylla för tallrikar och muggar, så var det med säregna känslor man placerade skåpet!

Men den som får bygga sitt eget hem kan försvara lyxen af panel med ett mycket trösterikt och fullt hållbart argument: minst halfva kostnaden kan man spara in genom att göra möblemanglet desto enklare och likväl få en rumsinteriör, som i sin helhet blir både vackrare och elegantare.

Har nämligen rummet en gång fått den prägel af något genomtänkt, som samhöriga panel och möbler skänka, behöfs så ytterst litet för att sätta prick öfver i. Och omvänt: man tänke sig hörnsoffan i den ytterst eleganta interiören i inställd mot vanliga tapetväggar! Där den nu står, synes den ett litet mästerverk af goda proportioner, bekvämlighet, elegans. Lösryckt från sin panel skulle den se ut som någon öfverblifven realisationsmöbel för rum att hyra. Enkelheten i dess byggnad skulle bli rent af påfallande: ett par rektangulära plankgaflar med ett billigt ornament. Fig. II visar en panel i något gammaldags ståtlig stil, ej fri från öfverlastning. Den är modern, men har lånat mycket från renässansdekorationen med dess rika profileringar, dess ljus- och skuggverkan och de halfrunda nischerna. I fig. III se vi åter en fullt modern panel lika originell som vacker, synes det mig.

SIGGE ALMÉN.

Fröken Gunhild Balck.

Löjtnant St. Vincent Saumarez.

NÄSTA TORSDAG — ALLTSA DEN 30 d:s — försiggår i huvudstaden ett bröllop inom societeten, som ur flera synpunkter är af mer än vanligt intresse, nämligen mellan löjtnanten vid skotska gardet St. Vincent Saumarez och fröken Gunhild Balck, dotter till öfversten V. G. Balck och hans maka. "Den svenska idrottens fader" torde emellertid, inom parentes sagt, dessförinnan ha förlänats en ännu förnämligare titel, nämligen den af general, detta i samband med hans den 25 d:s firade 70-årsdag.

Löjtnant Saumarez är en direkt afkomling i femte led till den berömda engelske amiralen lord James de Saumarez, hvars namn på ett märkligt sätt är förbundet med svensk historia. Då vårt land nämligen i början på förra århundradet på Napoleons tillskyndan anslöt sig till kontinental-systemet och sålunda kom i konflikt med England, sände detta land en mäktig flotta under amiral Saumarez befäl till Osternsjön för att bekriega Sverige, blockera dess hamnar samt sannolikt med den uppgiften att utföra samma sorgliga process med den svenska flottan som lord Nelson några år förut gjort med den danska.

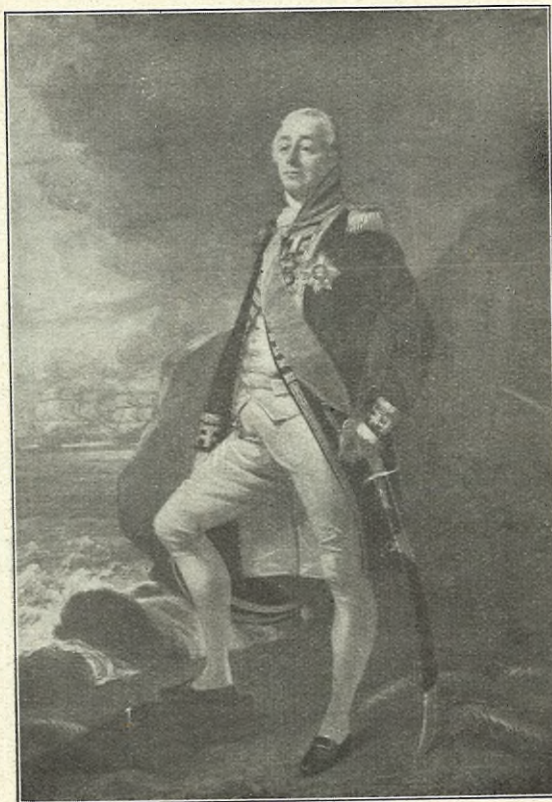
Lord Saumarez var emellertid af en annan uppfattning, och anländ till svenska farvatten sände han en parlamentar till den svenske befälhavaren på rikets västkust med bud, att han ansåge detta krig mellan England och Sverige oklokt och stridande mot båda nationernas intressen samt föreslog, att intet skott skulle växlas mellan de båda makternas stridskrafter. Så skedde ock, och härigenom

inträffade det egendomliga, att kriget visserligen var förklaradt, men aldrig bröt ut och att fred aldrig heller blef sluten. I stället blef den engelske amiralen en Sveriges vän och välgörare, skyddande dess handel och skeppsfart, samt knöt vänskapsförbindelser med flere framstående män i vårt land, särskildt med dåvarande landshöfdingen i Göteborg, grefve Axel Pontus von Rosen, hvars afkomlingar ännu bevara angenäma minnen från lord Saumarez flottbesök.

Under Sveriges olycksår 1809 var lord Saumarez fortfarande befälhavare öfver engelska östersjöflottan och gjorde därunder alltjämt vårt land stora tjänster. Såsom ett välförtjänt erkännande häraf förärade sedermera kung Carl XIV Johan den engelske amiralen sitt porträtt i kroppsstorlek med den talande inskriften: "I svenska folkets namn" tillika med en briljanterad hedersvärja och Svärdsordens storkors; detta porträtt förvaras nu på släktens stamgods å ön Guernsey, hvarifrån densamma leder sitt ursprung, ehuru den annars har sina gods i Suffolk och bebod Shrubland Park därstädes.

För att hedra lord Saumarez minne beordrades för någon tid sedan svenska pansarkryssaren Fylgia till Guernsey för att vid den engelske amiralens monument, som är rest därstädes, nedlägga en hyllningskrans.

Löjtnant Saumarez härstammar äfven på modernet från en i Englands sjökrigshistoria berömd amiral, Jervis, som 1797 med 15 linjeskepp och 7 fregatter slog en spansk eskader om 26 linjeskepp och 12 fregatter vid Kap St. Vincent, hvar efter han blef earl af St. Vincent.

Amiralen lord James de Saumarez.

För hudens vård och ansiktets skönhet

CREME SIMON

J. SIMON,
PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

"IDEAL" chatull af ek, med 9 1/2 duss. kontrolleradt bordsilver eller ock 9 1/2 duss. 1 ma nysilver till Kr. 625—200. Praktikatalog, ringmått gratis. KUNGL. HOFJUVELERARE. JAKOBSTORG 1. REGERINGSQ. 19—21.

Sju noveller om "de själförsörjande".

IV.

ANNA I LÖFÅSEN.

AF MARTA STARNBERG.

ON HÖR INTE TILL DE MODERNA, målmedvetna, rösträttsförfäktande kvinnorna, min lilla historias hjältnina, inte till de utexaminerade och för hvarjehanda arbetsfält kvalificerade kvinnorna med svart på hvitt på kompetens till det eller det. Hon är hvarken filosofie magister — och ännu mindre filosofie doktor — hvarken lärarinna eller barnfröken eller sjuksköterska eller gymnast eller kontorist eller bodfröken eller sömmerska eller uppapperska eller jungfru — hon är bara bondhustru, min historias hjältnina, hon är maka, och hon är mor.

Anna i Löfåsen kallades hon, så länge hon var ogift, därför att hon var hemma i den stora, rödfärgade gården, som bar namnet Löfåsen. Sedan kallades hon mor Anna i Björkängen, och kallas så än i dag, därför att hon gifte sig till den lilla gården, som bär det namnet.

Anna i Löfåsen var en vacker flicka, välväxt och finhyllt, rödkindad, frisk och stark, sund till kropp och själ, munter och glad. Och hon var modig som en hjälte. Ja, jag vill stryka under det ordet modig, stryka under det med ett groft streck och bevisa sanningen af mitt påstående.

Löfåsen var en stor, burgen bondgård med böljande sädesfält, vidsträckt skogar och hopar af kreatur och folk. Som ett helt litet konungarrike för sig var den välsköta gården, och husbonden, Jan Petter Persson, var en myndig man, myndig på sin gård, myndig i det som gällde socknens angelägenheter. Husmodern på Löfåsen, mor Karin, var också myndig inom sitt område, styrde och ställde efter sin vilja inom huset, i vishusbodar, källare och kök, med barnen, kreaturen och tjänarna. Och där de båda, husbonden och matmodern, tillsammans skulle bestämma och gripa in, var det aldrig fråga om eller täflan om bestämmanderätt, det gällde alltid för båda att få fram det klokaste beslutet för gårdens eller familjens väl, och båda hyste aktning för hvarandras förstånd. I detta lilla konungarrike, i denna trygga burgenhet och ro, vid dessa fyllda köttgrytor och i denna ostörda harmoni växte ung Anna upp, blomstrande och glad, den äldsta bland åtta syskon. Hon genomgick folkskolan med heder, hon läste sig fram för prästen, hon virade upp de långa, ljusa flätorna och stod så vuxen, ung och glad på hemmets gård. I arbetet hade hon så småningom glidit in, fått musklerna tränade och fått förstånd om arbetet, arbetet inomhus, arbetet med kreaturen, arbetet på åker och äng. Och arbetet var som en lek i de tiderna, var som en jublande fröjd, var som en dans — arbetet utan tyngande ansvar.

I den gyllene tiden kom Erik i Björkängen till Anna i Löfåsen midt i hennes jublande fröjd och romättade burgenhet och sporde henne, om hon ville komma öfver till honom, komma öfver till Björkängen och bli hans hustru. Det var inte till lek och dans han bad henne komma, inte för en kort aftonstund eller för en dag blott, det var till ansvarstungt, kräfvande arbete och möda och

för hela det långa lifvet intill dess sista stund. Och Anna i Löfåsen tvekade inte ett ögonblick, hon öfvervägde inte en sekund hvad hon lämnade, om hon blefve Eriks hustru, och hvad hon ginge till mötes då, hon lade modigt sin hand i Eriks och sade ja.

Björkängen var en liten obetydlig gård vid Löfåsens gränslinje i norr, förfallen, bristfällig, vansköft. Boningshuset var urblekt af väder och vind och ropade efter färg, uthuslångorna lutade hit och dit, åkrarna saknade diken och kräfde gödsel. Han, som förut ägt gården, hade sålt välståndet, kraften och viljan att underhålla gården och de sinas ro för den berusande spriten, och gårdens historia var så godt som all. Nu var han död, hustrun satt förlamad och snedvriden af gikt i ett hörn af stugan, döltrarna hade tagit tjänst i andra gårdar, och Erik, sonen, skulle nu öfverta den förfallna gården. Erik hade inte försvarit sig åt spriten, Erik var en högväxt, ung pojke med ett par trohjärtade blå ögon, ett fast handgrepp och godt förstånd. Han skulle nu resa upp den gamla hemgården ur sitt irakade förfall, göra gården beboelig, åkertegarna fruktbärande. Det kräfde mycket arbete, mycken försakelse. Och ensam kunde han inte göra det. Hade han stått ensam med det arbetet, hade arbetet blifvit honom öfvermåktigt. Mången hade nog kunnat bli hans hjälp, en enda kunde bli det såsom ingen annan, och det var den, som han älskade. Han lade fram sin kärlek och sitt unga hjärtas stormande längtan, sin nöd och sina bekymmer för Anna i Löfåsen, och Anna i Löfåsen lade utan tvekan och med friskt mod sin hand i Eriks och gaf honom sitt hjärtas tro, gaf honom sig själf, sin unga, obrutna kraft, allt hvad hon hade. Och så lämnade Anna i Löfåsen sitt barndomshem, far och mor och syskon, sin goda ro, sin trygga burgenhet, sin ungdoms obundna fröjd och blef Eriks hustru. Hon lämnade den stora, prunkande bondgården med sina vajande åkerfält, sina hopade halmstackar, sina resliga uthuslångor och sitt öfverflöd och gick bort till den förfallna, bristfälliga lilla gården vid gränslinjen mot hemmets gård för att ge den gamla gården hela sin unga kraft och arbete där med den hon älskade för sitt dagliga bröd. Och öfvergången invigdes med Guds välsignelse, med krona på hufvudet och krans i håret, med storställt gästabud, med dans och med fröjd.

Anna kom till Björkängen med hjärtat varmt af kärlek, med munterhet i sinnet och med friskt mod. Det kom kvittrande skrat och sång, det kom muntra visor till den gamla gården, där den tunga tystnaden och sorgen haft sitt hemvist under lång tid och tvingat allt till förfall. Det kom en ny frisk fläkt, som sopade bort det gamla, ny vilja, ny kraft, nytt mod till gården. Det var mera än penningar, allt detta, mera än det största kapital, det som kom till gården, då Anna i Löfåsen kom dit. Och genom hennes unga kraft, hennes och Eriks, genom hennes friska mod, genom hennes varma kärlek reste sig den gamla gården ur sitt förfall, reste sig så småningom upp. Ty mor Anna blef den sporre till ansträngning, som jagade förfallet på flykten, den varma drifkraft, som satte alla krafter i gång. Erik och hon arbetade. Boningshuset fick färg, uthuslångorna byggdes upp, åkrarna fingo gödsel, jorden täckdikades, mark röjdes, skördarna fördubblades, år efter år pågick förbättringen. När så mor Annas far dog, gubben i Löfåsen, kom det penningar till gården, inte så mycket

just, men det var välkommet, det som kom. Det var åtta syskon om att dela hälften af det, som gubben lämnade efter sig, för gumman lefver ännu. Ett helt äpple är ju mycket, men styckar man halfva äpplet i åtta bitar, så blir hvar bit inte stor. Nu kom det dock genom det arvet en bit skog till gården, en ny teg köptes in och skulden på gården gäldades: Eriks systrar löstes ut.

Det är i år tjugufem år, sedan Anna i Löfåsen kom till Björkängen. Nu är gården en prydnad för bygden. Röd och varm med sina hvita knutar och sitt gula tegeltak tittar den fram mellan björkarna. Uthuslångorna se nästan högfärdiga ut nu, det är, som om de rent af ropade till oss: "Så här skall uthusen på en burgen och välsköft gård se ut." Gården är finkrattad. Där ljungen förut smög sig ända fram till trappstenen och enbusken lutade sig mot stugknuten, ser man nu planterade träd och blommor, syrener och björkar, lind och lönn, blodröda pioner och snöhvita, brandliljor, tusenskönor och rosenbuskar. Och på tre sidor om boningshuset utbreder sig nu en välköft trädgård, bärbuskar i långa rader, fruktträd och grönsaksland. Gården föder nu två hästar, där den med möda födde en förut, tio kor och småkreatur. Ty jorden förbättras år efter år, och skördarna bli rikare. En hel liten barnskara har vuxit upp där på gården under tidens lopp, och nu finns där starka armar till hjälp. Men arbetat ha de två, som äga gården.

Det blef slut med leken och dansen för ung Anna, då hon kom till Björkängen. I otta om morgonen ur sängen, kreaturen sitt, mannen sitt, barnen sitt, elden på härden brinnande, maten på bordet i rätt tid, stugan sopad och städad, bäddarna bäddade, kläderna tvättade och lagade, väfstolen i gång på mellansunderna, spinnrocken, strumpslickorna, barnens väntade ankomst, långa tider af kraftnedsättning, vaka om nätterna, ingen hjälp, lillan nedbäddad i klädkorgen med till fähu-set, med ut på åker och äng, lillpojken fastbunden vid väfstolen med ett långt band, då skytteln måste gå och tråd efter tråd måste slås in i väfven till kläder åt man och åt barn. Det har varit långa arbetsdagar, inte räknade efter så och så många arbetstimmar utan efter att hinna med alla sysslorna från dagens början till dess slut, från tidig otta och till sen kväll. Skratet och sången ha tystnat så småningom inför det stora, verkliga lifsallvaret, men aldeles dö kunde hvarken skratet eller sången, för kärleken har varit med genom det stora arbetet.

Jag sitter i den snygga, trefliga stugan på Björkängen och språkar med mor Anna. Skulle man kunna tro, att vackra Anna på Löfåsen och mor Anna i Björkängen är samma person? Vackra Anna på Löfåsen försvann i och med mor Annas inträde i Björkängen. Hon gaf sig helt åt den hon älskade och åt det, som var hans. Hon gaf sin ungdom, sin skönhet, sin kraft, allt som var hennes eget. Och man måste nu ha Eriks ögon för att kunna skåda den skönhet man nogsamnt ser, att han skönjer, då han ser på sin Anna.

Då jag öppnade dörren och steg in i stugan på Björkängen, satt mor Anna vid bordsändan i stugan med stickstrumpan i händerna, men stickorna voro stilla, hufvudet var nedböjdt, mor Anna hade somnat öfver arbetet. Hon vaknade dock genast upp, ruskade sömnen ifrån sig och log.

"Det går så numera", säger hon, "då jag sätter mig ner, somnar jag."

Men när jag sedan kom i samspråk med

Kobb's Hongkong Thé

är den mest omtyckta thédryck.

Till salu i alla finare speceriaffärer.

KONSTFLITEN, Göteborg.

Möbler, konstnärligt vackra, praktiska, hållbara.

Kostnadsförslag på begäran.

mor Anna, märkte jag godt, hur vaken hon var, hur alla hennes sinnen skärpts i hennes kräfvande lifsarbete. Jag har några tidningar i handen, och jag lägger dem på bordet. Det är Idun, det första numret för i år. Mor Anna slår upp Idun och tittar i den. "Novell ur de själförsörjande kvinnornas lif", läser hon. Hennes arbetsgrofva hand lägger ner tidningen, och hon stryker sig öfver pannan, som om där var något, som skymde för tanken.

"Det är om dem, som bara försörjer sig själfva då", säger hon.

Men jag går hem och försöker teckna med några ord de yttre konturerna af mor Annas lif. Ord kan nog inte uttrycka hela vidden af hennes lifsgärning — den svenska bondhustruns.

Ära åt henne!

Småprat i skymningen.

Prisbelönadt kåseri af ALGOT G. WERIN.

HAN: — — — OCH SÅ ALLA Dessa skrifvande damer, som växa upp som svampar ur jorden i våra dagar. En stor del af dem äro inte ens värdiga att hålla i ett pennskaff. Jag kan försäkra er, att det gör mig långt ifrån uppbyggligt stämd att betrakta dem. Men tro för all del inte att det bara är "jalou-sie de metier"!

HON: Hvad annat? För resten tyckte jag inte riktigt om betoningen af ordet "skrifvande". Och är det icke orättvist och en smula löjligt att begära, att alla "skrifvande" kvinnor skola vara betydande för att få äga litterärt existensberättigande. Jag undrar just om alla manliga författare eller ens kritiker äro det?

HAN: För Guds skull tala inte illa om kritikerna. Deras betydhet får aldrig ifrågasättas. De äro ofelbara, oantastliga och okränkbara, och de äga nycklarna till himmelrikets portar. De äro . . .

HON: Låt kritiken vara! När ni börjar tala om den, slutar ni aldrig.

HAN: Förlåt, men ett par ord till vill jag ändå säga. Ni tycks inte ännu ha fattat den djupare meningen med vår tillvaro. Den gick upp för mig häromdagen. Gud har i sin nåd skapat världsalltet och människan till dissektionsmaterial åt författaren, och författaren i sin tur är till för kritikerns skull.

HON: Den där vackra paradoxen är bestämdt ganska gammal. Ätminstone har jag hört den förr.

HAN: Det är möjligt. Men, för att återgå till ämnet, jag medger med största beredvillighet, att äfven de manliga nollorna — i eufemistiskt talesätt "dii minores" — äro öfver höfvan talrika. Jag ifrågasätter också af allt hjärta deras existensberättigande öfver hufvud.

HON (ironiskt): Verkligen? Men hvad har ni då egentligen emot den kvinnliga litteraturen? Har ni öfver hufvud läst den?

HAN: Ja, mer än jag mått väl af. Senast i går bläddrade jag i en liten roman af en medelålders fru, som jag händelsevis är ylligt bekant med. Hon är gift med en aktad borgare och har tre barn, och jag väntade därför att finna något riktigt rejält och stadigt. Men så stötte jag i stället på en scen med en ung man och en ung flicka, som satte sig i en båt och rodde ut öfver ett himmelsblått vatten, talande filosofi och litteratur. När deras själar kommit till fullt samförstånd i dessa båda ämnen, öfvergingo de till så ömtåliga frågor som konvenans och gängse moral. Med en ifver, som om det gällde en täflan att komma först, fastslogo de att dylikt endast är till för de små andarna. Och så slutade de med att hifva ut ankaret och som ett impromptu taga ett gemensamt bad. Kapitlet slutade ganska verkningsfullt med de båda simmande i kapp längs en skinande solgata. — Hvad tycker ni om

REDRIKA BREMER-FÖRBUNDET har i dagarna fått mottaga en frikostig gåva af lektor Edvin Osterberg och hans maka fru Martina Bergman-Osterberg härstädes, som till förbundet skänkt sin egendom Småryd i närheten af Båstads köping. Stiftarne ha uppställt som villkor för egendomens öfverlämnande, att den skall användas till fruktodlingsskola för kvinnor. Att gåfvan mottagits med tacksamhet säger sig själf, och den sätter förbundet i tillfälle att vidare utvidga skolverksamheten på den väg, som beträddes 1907 genom konsul O. Ekmans donation, hvarvid å Rimforsa i Östergötland startades förbundets skola

för utbildande af lärarinnor i landthushållning.

Fru Martina Bergman-Osterberg är ingen ny bekantskap för Iduns läsekrets. Vi ha tillföre skildrat henne som banbryterska i England för den svenska gymnastiken och grundläggarinna af samt ledarinna för det ståtliga gymnastiska institutet i Darford, där unga flickor undervisas i Lings gymnastik. För den kvinnliga rösträttsrörelsen i vårt land har fru Bergman-Osterberg visat sitt stora intresse genom att år 1911 till landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt upplysningsverksamhet skänka den ståtliga summan af 50,000 kronor att utgå under 10 år med 5,000 kronor årligen.

den historien? Nota bene, det var ingen humoresk! Tror ni inte, att hon gjort mänskligheten en större tjänst, om hon skänkt den ett barn till i stället för den boken.

HON: Helt säkert. Jag skulle naturligtvis också kunna anföra något liknande exempel på manlig imbecillitet och draga en liknande konklusion, men det torde vara onödigt. För öfrigt har jag läst boken, och lyckligtvis tror jag den är utan konkurrenter.

HAN: Tro icke det. Ja, hemma hos oss är det kanske inte så farligt, men kasta en blick på kontinenten! Även de bästa sjunka där ibland ned till tve tydiga "Hintertreppenromaner". Har man läst ett par dylika alster, är man i allmänhet på det klara med schablonen. Ingredienserna äro förvånansvärdt få och enkla. Ett par skurkar till män vrakas tillsammans med några kvinnor, som alla äro änglar, som råkat på villovägar. Så strör man in en raffinerad scen här och hvar, helst med svårtolkad symbolisk betydelse. Hjältinnan är naturligtvis alltid en oförstådd kvinna. Oförstådda kvinnor tyckas vara talrikare nu än förr i världen? Eller kanske det kommer sig däraf att de kommit på modet?

HON: Skulle det då vara mannens privilegium att få kalla sig oförstådd?

HAN: Om så skulle vara, så kan jag inte finna att det är något afundsvärdt privilegium. — En annan figur, som också regelbundet förekommer i den moderna kvinnoromanen, är den

s. k. nya kvinnan. Att döma af hvad jag läst om henne, lär hon vara ett under af fullkomlighet. Men jag har tyvärr aldrig träffat på henne i lefvande lifvet, så jag vet inte riktigt hvad jag skall tro. För mig framstår hon därför som ett mystiskt väsen . . . som ett slags imitation af Nietzsches öfvermänniska.

HON: Ni tycks gå genom lifvet med förbundna ögon. Har ni verkligen aldrig sett, att det växer upp en alldeles ny kvinnotyp i våra dagar? Ni män äro blinda för allt som inte rör er själfva. Om ni inte vore det, skulle ni förstå att framträdandet af denna kvinnotyp är en af tidens viktigaste tilldragelser . . . kanske den viktigaste.

HAN (med ett lätt leende): Alltså kommer väl framtidens historiker att kalla det här seklet för "Kvinnans århundrade".

HON (ler också): Ja, hvarför inte? Ha männen haft så många sekel på sin lott, så böra de väl unna kvinnan att ge sitt namn åt ett.

HAN: Men var snäll och upplys mig om en sak. I hvarenda bok jag läst om denna nya kvinnan proklamerar i evigt återkommande fraser och med en glöd, som kommer bokstäfverna att lysa eldröda, den nya kvinnans "rätt att lefva". Hvad menas med det? Användes ordet "lefva" där i någon särskild betydelse, som endast invigda förstå, eller hur skall man tolka det? Af allt det mystiska som omger den nya kvinnan är detta det mest mystiska.

“Kvinnornas flaggvecka.”

HON: Spar på alla fantastiska och illvilliga tolkningar och anlita endast ert sunda förstånd! För öfrigt finns det en man, som sagt hvad ni behöfver veta. Vänta ett ögonblick, jag skall söka rätt på boken . . . Så här säger han om kvinnan: ”Jag älskar deras öde och deras lidanden, deras förtroende älskar jag och deras okonstlade blickar. Men nu kommer en ny tid för dem, ty hvarje känsla blir kraftigare inom dem, och de börja misstro de sinnliga fördomarna och vilja lefva sitt öde, sitt kvinnoöde, och vilja ej längre vara lifegna.”

HAN: Tack, litet klokare blef jag, det måste jag erkänna.

HON: Kanske ni också vill medgifva den nya kvinnotypens existens?

HAN: Den har det aldrig varit min mening att förneka. Jag ville endast opponera mig mot den nya kvinnan, sådan hon i all sin fullkomlighet skildras af våra författarinnor. Det är alltså dessas konst jag kritiserar, icke den moderna kvinnan . . . fastän hon kanske vore värd en smula kritik hon också.

HON: Men är det inte så, att dessa skriftställerinnor ofta gått i skola hos äldre manliga kolleger och lärt dessas arbetsmetoder? Jag skall emellertid gå så långt, att jag medger, att den formlöshet och brist på skolad tanke, ni är så angelägen att tillskrifva modern diktning, är större på kvinnans sida än på mannens. Men så har merendels kvinnan större svårigheter att kämpa mot: brisfällig uppfostran, fördomar, tillbakasettning i konkurrensen . . .

HAN: Och sin egen natur.

HON: Kanske det också ibland. När man tänker på allt detta, tycker jag att man i stället bör beundra dem som verkligen åstadkomma någonting.

HAN: Det gör jag också, men det är tyvärr mera sällan jag anser mig ha anledning till det. — Jag kan t. o. m. gå så långt — om vi nu skola öfverbjuda hvarandra i medgörlighet, att jag inte bestrider kvinnan en viss uppgift att fylla i litteraturen. Hon är det nervösare, känsligare släktet, och hon reagerar lättare och instinktivare. Hon äger ofta en förmåga af intuitiv inblick, som hjälper henne öfver många svårigheter, som hennes mera grundligt och logiskt arbetande manlige kollega har att dras med. Jag säger ofta, det är långt ifrån alltid så. Dessa egenskaper göra ibland kvinnan mera kvalificerad för en viss uppgift än mannen. Det kan således äfven hända, att hennes arbete utfaller bättre än hans.

HON: Ofta . . . ibland . . . kan hända! Det är svårt få fram hvad ni egentligen menar, när ni uttrycker er så där reserveradt. Ni tar ju tillbaka nästan lika mycket som ni ger. För min del skulle jag tro, att våra skriftställerinnor funnit sin förnämsta uppgift i att skildra kvinnan och hennes psyke på ett så intimt sätt, att det aldrig lyckats och aldrig kommer att lyckas några män att ge något bättre.

HAN: Det vet jag knapp, om jag vill gå med på. Jag för min del har oftare stannat verkligt tillfredsställd inför kvinno-skildringar af män än inför dylika af kvinnor.

HON: Naturligtvis! Med mig är det tvärtom.

HAN: Naturligtvis! Men detta är en fråga, som förtjänar att bli öfvertänt och belyst. Om kvinnan skapades för mannen, som Skriften säger, så torde väl det intryck en kvinna gör på en man vara af större betydelse än det, hon gör på en annan kvinna.

HON: Manlig inbilskhet, som icke blir mindre, därför att den söker sig så auktoritativa stöd. Annars skulle jag vilja säga det, att mannen och

naturligt i flaggan; när den blågula duken hissas i flaggstängens topp, skyldrar man liksom för sitt land; en flagga i ett landskap anger dessa träd och fält, detta hem, denna sol och sommar som svenska. Man vet nog ändå det är så, men tycker om att se det fastslaget.

Men en påstötning sådan som Idun gifvit, var därför icke obehöflig, ty som redaktionen riktigt påpekat, det finns ingen tradition hos oss för flaggan. På landet har den icke nått stort längre än till folkskolorna och sommarvillorna, det är mycket sällsynt att se en bondgård, ja en prästgård med flaggan i topp. Kunde Idun och dess flitiga flaggsömmerskor göra något för att föra ut flaggan kring allt Sveriges bygder och öfvervinna den gängse föreställningen att en flagga inte passar vid en bondgård, då vore en fosterländsk gärning gjord.

En stor del af städernas medelklasshushåll flyttar snart ut på sommarnöje, och många hamna på rama landsbygden. Skulle det inte vara lämpligt att ha några af de nysydda flaggorna med på flyttlassen och söka få sälja dem bland bekanta omkring sommarstället? Bäst att börja med församlingens honoratiore, så ta de andra sedan lättare efter.

Kyrkovärden eller nämndeman, som nu sålt mjölk och ägg åt herrskapet i så många år, har bestämdt inget emot att köpa en flagga till midsommar, flaggstång har han oköpd på ägor, så det blir knappast dyrare än han gått rå med. När flaggan väl vajat för första gången utanför kyrkovärdens och lyst i ögonen på folket, som går till högmässan på midsommardagen, då blir det bestämdt inte så svårt att få åtgång för de öfriga. Hålles någon basar eller fest på sommaren i trakten, t. ex. någon skytteäflan med prisutdelning, så är det bäst att passa på. Lättare hade nog varit att få afyttring för flaggorna på landet, om inkomsten fått gå just till ortens skytteförening. Men Idun vill kanske inte ändra sina bestämmelser härutinnan?

Ja, detta var bara ett förslag till de många olika, som kunna tänkas, hur flaggorna böra afyttras. I hopp att det kanske vinner någons beaktande, avslutar jag med önskan om en vacker framgång för flaggveckan!

”En svenska bland de tusen.”

BLAND DE MÅNGA sympatiskrifvelser, som ingå med anledning af den beramade ”flaggveckan”, återge vi för dagen här nedan följande beaktansvärda inlägg af ”En svenska bland de tusen”:

Till Redaktionen af Idun!

Det är knappast en slump, att tanken att sprida den svenska flaggan till de svenska hemmen, framkommit just nu. Ett vaknande nationellt medvetande söker sin symbol och finner den helt

naturligt i flaggan; när den blågula duken hissas i flaggstängens topp, skyldrar man liksom för sitt land; en flagga i ett landskap anger dessa träd och fält, detta hem, denna sol och sommar som svenska. Man vet nog ändå det är så, men tycker om att se det fastslaget.

Men en påstötning sådan som Idun gifvit, var därför icke obehöflig, ty som redaktionen riktigt påpekat, det finns ingen tradition hos oss för flaggan. På landet har den icke nått stort längre än till folkskolorna och sommarvillorna, det är mycket sällsynt att se en bondgård, ja en prästgård med flaggan i topp. Kunde Idun och dess flitiga flaggsömmerskor göra något för att föra ut flaggan kring allt Sveriges bygder och öfvervinna den gängse föreställningen att en flagga inte passar vid en bondgård, då vore en fosterländsk gärning gjord.

En stor del af städernas medelklasshushåll flyttar snart ut på sommarnöje, och många hamna på rama landsbygden. Skulle det inte vara lämpligt att ha några af de nysydda flaggorna med på flyttlassen och söka få sälja dem bland bekanta omkring sommarstället? Bäst att börja med församlingens honoratiore, så ta de andra sedan lättare efter.

Kyrkovärden eller nämndeman, som nu sålt mjölk och ägg åt herrskapet i så många år, har bestämdt inget emot att köpa en flagga till midsommar, flaggstång har han oköpd på ägor, så det blir knappast dyrare än han gått rå med. När flaggan väl vajat för första gången utanför kyrkovärdens och lyst i ögonen på folket, som går till högmässan på midsommardagen, då blir det bestämdt inte så svårt att få åtgång för de öfriga. Hålles någon basar eller fest på sommaren i trakten, t. ex. någon skytteäflan med prisutdelning, så är det bäst att passa på. Lättare hade nog varit att få afyttring för flaggorna på landet, om inkomsten fått gå just till ortens skytteförening. Men Idun vill kanske inte ändra sina bestämmelser härutinnan?

Ja, detta var bara ett förslag till de många olika, som kunna tänkas, hur flaggorna böra afyttras. I hopp att det kanske vinner någons beaktande, avslutar jag med önskan om en vacker framgång för flaggveckan!

”En svenska bland de tusen.”

kvinnan vanligen äro parter i ett mål, och han kan därför sällan ge en opartisk skildring af henne, lika litet som motsatsen är möjlig. Det behöfs också kvinnlig intuition och medkänsla att öppna dörrarna till en kvinnas hjärta.

HAN: Medkänsla, ja. Jag tänkte just säga, att den varan äger kvinnan ofta i större portion än mannen. Äminstone tillskrifver man henne alltid denna egenskap. Och som den alltid är en af förutsättningarna för en verkligt god skildrare, skulle vi alltså här ha ett plus att anteckna på våra skriftställerinnors konto. Men det har frapperat mig, hur sällan nämnda egenskap kommer till synes hos dem. Jag fäster mig naturligtvis inte alls vid det myckna gråtmilda och sentimentala pjosk, hvaraf den moderna litteraturen öfverflödar — ja, äfven den manliga. Det skiljer sig lika mycket från verklig medkänsla som en läsarpredikants utjutelser från den text han söker förklara. Men hur kommer det sig då, att medkänslan är så sällsynt i kvinnliga litteraturalster af hvilka man skulle väntat bättre. Inte mister kvinnan denna egenskap när hon slår sig på att skriva?

HON (i något indignerad ton): Så, ni nedlåter er verkligen att begagna det där gamla bepröfvade maskulina kastvapnet. Den kvinna som öfverger sitt ”meier de femme” kan alltså inte vara kvinna längre! Härnäst kommer ni väl med det eviga pratet om otillfredsställd erotik och dess omsättning i verksamhet?

HAN: Eftersom ni nu själf bragte denna lilla banalitet på tal, skulle jag bara vilja säga, att jag inte alls kan se någonting hvarken ondt eller löjligt i ett arbete, som till äfventyrs bottnar i denna omständighet. Apropos detta, jag tycker mig minnas, att en filosoferande misogyn en gång skref på tal om den moderna kvinnorörelsen: ”Otillfredsställd erotik alstrar intellektuell oförmåga.” Jag reserverar mig emellertid mot uttrycket, det dömer äfven mycket af mannens arbete, mycket af det bästa kanske.

HON: Jaså, ni tar verkligen afstånd från dylika paradoxmakerier, det gläder mig. Då reserverar ni er kanske också mot hvad en författare, som ni skaffar högt, en gång skref: ”Det finns inga i grunden goda kvinnor, men väl kvinnor som lefvat under inflytande af goda män.” Hvad tycker ni?

HAN: Jag antar det var i ett mycket mörkt ögonblick, han skref det där lilla ondskefulla påståendet. Sådana mörka ögonblick ha alla män, var lugn för det. För öfrigt har han själf vederlagt sitt uttalande. Visserligen har han skildrat många infernaliska kvinnoodjur, men i hans persongalleri finnas också flera verkligt goda kvinnor. Man skulle med stöd af honom tryggt kunna vända upp och ned på satsen i fråga — den blefve lika sann för det . . . Man borde egentligen aldrig uppställa dylika allmänna satser — utom för skämtsamma ändamål — då det är fråga om personer. Personer låta sällan inrymma sig under någon som helst regel, hvarje enskild individ blir i allmänhet ett undantag från regeln.

HON: Och därför borde ni akta er för att fälla allmänna omdömen om den ”skrivande” kvinnan, om yrkeskvinnan — och om kvinnan i allmänhet.

HAN: Ja, visst borde jag det, men frestelsen är för stor ibland.

HON: Manlig svaghet alltså!

HAN: Eller kvinnlig svaghet hos mannen.

HON: Benämningen gör ingenting till saken. Och kom ihåg, att härnäst ni kommer fram med ett allmänt påstående om mitt kön, så fattar jag det endast såsom användt för ett skämtsamt ändamål.

HAN: Ni får väl göra det då — — —

Ärade läsarinor!

Anmälningarna till deltagande i “Kvinnornas Flaggvecka” skola, som i uppropet redan framhållits, vara insända till Iduns redaktion senast den 30 april. Vi rikta åter en kraftig vädjan till kvinnorna i allt Sveriges land att visa sitt fosterländska sinne genom att så talrikt som möjligt delta i flaggveckan, m. a. o. göra det billiga offret af några kronor och några dagars arbetskraft, för att den blågula duken snart må vaja öfver de tusentals hem, där den ännu saknas. Upp till handling alltså!

Myter och Sagor från Lappland.

ET SER TROLSKT UT UPPE I Konstnärshusets utställningssal för närvarande, och trollkarlen, som förvandlat den stela lokalen till ett hemvist för all denna mystik och alla dessa hedniska lifsformer heter Ossian Elgström. Titta på mannen där han sitter!

Den skarpa, satiriska blicken under det yfviga håret och den energiska munnen hänryta på en sökare och en fantasimänniska, mindre på en mystiker, hvaraf det dock finns åtskilligt hos Ossian Elgström. En bisarr gestaltungsformåga med dragning åt symbolik utmärkte hans karikatyrer, med hvilka han först riktade uppmärksamheten på sig i Hugo Vallentins Puck.

Men så började han fatta intresse för lapparne, for dit upp och lefde med i deras nomadlif, studerade deras gamla sedvänjor, deras skatter af sagor och myter, åt hvilka han sedan gifvit det konstnärliga uttryck, som nu kan ses på hans originella utställning i Konstnärshuset.

Han lefde som sagdt med i lapparnes lif och gjorde sig till deras förtrogne, hvilket icke är någon lätt sak för en söderifrån kommande. Vid ett tillfälle hade ett litet lapp-

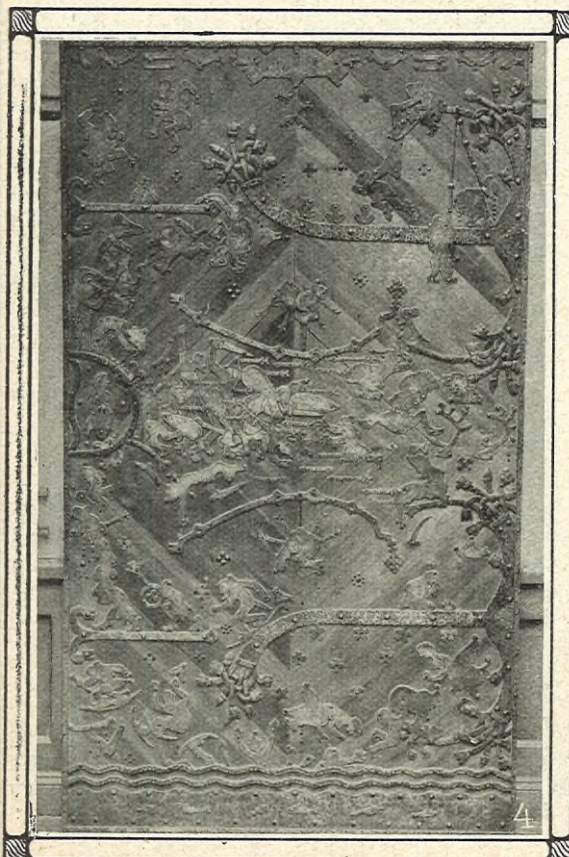
OSSIAN ELGSTRÖM.

konstnären från Aktiebolaget Ljus förlag utgifvit ett planschverk, "Lapska myter", hvori han samlat några af sina mest trolska lappmotiv.

Det är ur denna originella publikation vi tillåtit oss låna bildserien "Jabmekaibmoresan", om hvilken sägnen har detta att mäla:

När en sådan resa skulle företagas kom den nojd, som skulle göra resan, till den sjukas kåta. Sändande sina nojdfåglar efter trollföljet, hvilka skulle försvara honom på resan, tog han af sig mössan, värmdes trumman och började runa och joika. När trumningen fortgått en stund blef nojden upprörd, böjande kroppen fram och åter, skrek han: "Lagen körrönen i ordning, skjuten båten hastigt ut." Därpå blef han alldeles vild, skar sig med knif, slog sig med yxa och föll därpå ned som död. Efter uppvaknandet omfalade han hvad som tilldragit sig på den resa hans själ gjort under extasen. Slulligen offrades till Rota på det att den sjuke skulle blifva frisk.

Och om återfärden säges att den gick med en svindlande fart så att snö och grus yrde i luften.

1-3. Ur serien Jabmekaibmoresan. 1. Nojden trummar för den sjuka. 2. Nojden passerar "de heliga offerbergen". 3. Offret till Rota. 4. Jubmel vänder jorden. Gobeläng. 5. Kyrkdörr med järnbeslag, framställande lapska sägner. A. Blomberg, foto.

barn häftigt insjuknat; det artade sig till lunginflammation. Ossian Elgström gaf då den lilla några aspirinpulver att ta in. Kuren hjälpte förträffligt, ty inom 24 timmar var barnet återställt, och den nye "läkaren" vann en oerhörd popularitet. —

Besökaren slås ovillkorligen af öfverraskning inför den uråldriga kultur af saga och sed, som, omsatt i bild af konstnärens hand, upprullas här. Det hemska och bloddrypande utgör det förhärskande elementet och råheten är heller icke utesluten, men det mesta äger ett betydligt både konstnärligt och etnografiskt intresse. Att Ossian Elgström som artist är en man för sig framgår också af det sätt hvarpå han behandlat sina motiv — djärft och fantasifullt har han gestaltat dem, och såväl teckning som färg öfverensstämmer med tragiken och vildheten i denna lapparnes sägenskatt.

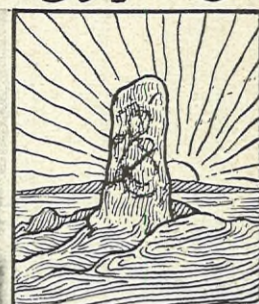
I sammanhang med utställningen har

Vår äldste fornforskare och Dyngge Slottsruin.

1. Dyngge ru-
inkulle vid
Gullmars-
fjorden. Från
väster.
2. Byråche-
fen Wilhelm
Berg i ar-
betsdräkt.

3 och 4.
Partier af de
ramgrädda
minnena af
Dyngge me-
deltidsborg.

VID EN INRE VIK AF DEN UN-
derbart fagra Gullmarsfjorden i
Bohuslän höjer sig en bergkulle,
mot väster brant stupande i haf-
vet och ännu till för ett par år
sedan fäckt af en frodig gräsmatta, öfver-
växt af vildrosor och skuggad af askar. Nu
är kullens utseende rätt förändradt. På dess
krön resa sig murar omgifna af en vallgraf
och vildrosorna ha fått maka åt sig. Men de
komma väl tillbaka, när ruinerna af det
gamla Dyngge slott, ty så har det hetat, fått
hvila några år i fred för hackor och spadar.

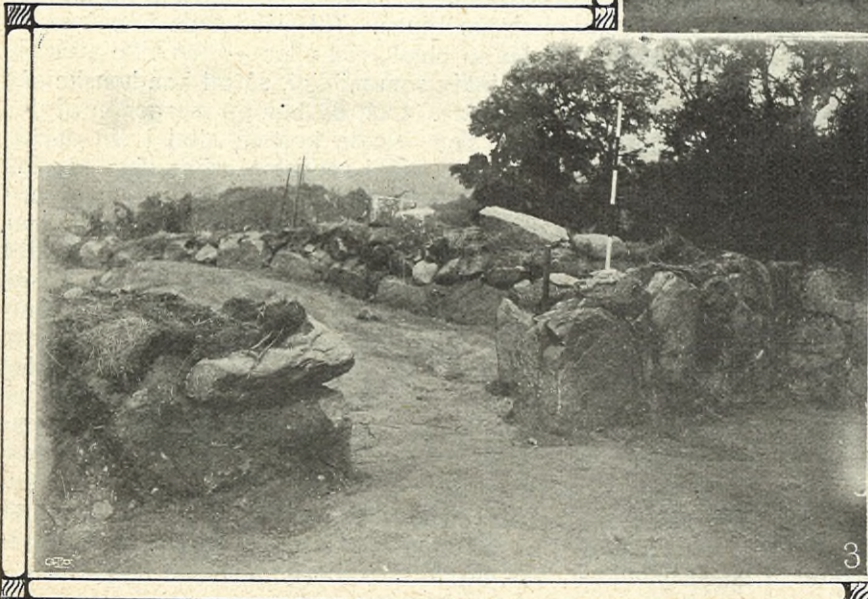
Den man, som dragit fram i ljuset dessa
lämningar ur medeltida kultur, är vår äldste
fornforskare, byråchefen Wilhelm Berg.
Sjuttiofem år fyllde han i somras och strax
efteråt kunde han fullborda denna en af de
största utgräfnings, som någonsin företagits
i vårt land. Och snart nog torde en publika-
tion om det märkliga arbetet vara att vänta,
ty den äldrige forskaren är en af våra flit-
tigaste och mest produktiva kulturhistoriska
författare. Tack vare honom är Bohuslän
vår kanske bäst kända provins på medeltids-
arkeologiens område. Augustinerklostret i
Kungahälla, Ragnhildsholmens slott och det
romantiska Dragsmarks kloster, skådeplat-

sen för Axels och Valborgs kärleks saga, till-
höra hans förnämsta undersökningar. Göte-
borgs stads och teaters historia fyller åtskil-
liga volymer, och för ej länge sedan utkom
första delen af det märkliga stora populära
verket Bohusläns historia. Ett helt veten-
skapligt bibliotek alltså, sammanskrifvet af
en man, som utom sin kräfvande borgerliga
syssla ägnat ett energiskt arbete åt stadens
vetenskapliga och vittra samfund. "Göte-
borgs tomte" har en af våra mest kända
konstnärer kallat den gamle forskaren med
det böljande hvita skägget. Och det he-
dersnamnet är väl förtjänt. Som en tomte
ägnar och anstår har han varit allestädes
närvarande där det gällt att tillvarata konst-
närliga eller vetenskapliga intressen — ett
arbete mycket i det tysta.

Detta om mästaren — nu några ord om
hans senaste verk, den nämnda utgräfningen
af Dyngge slottsruin.

Arbetet påbörjades sommaren 1912 och då
liksom sommaren 1913 bedrefvo amanuensen
Gustaf Hallström och undertecknad stora
stenålders- och järnåldersundersökningar i
samma trakt. De utgräfnings, "forngrafvar-
laget", som befolkningen säger, företagit, äro
bland de största som någonsin bedrivits i

Den märkliga gobelängen på Gullmarsberg.

vårt land. Här skall jag emellertid nöja mig med att något beröra det i och för sig ofantligt omfattande företaget att bringa borgens ruiner i dagen. — Jag sade nyss, att Gullmarsfjorden är vacker, och äfven den fjordarm, vid hvilken Dynge ligger, är hänförande. Grönskande, bördiga dalar, höga skogklädda eller kala berg, allt omflutet af det grönskimrande hafvet och öfersålladt af präktiga minnen från förhistorisk tid — sådant är landskapets yttre.

På Gullmarsbergs gamla präktiga herrgård, borgens arftagare, har hufvudkvarteret varit uppslaget. Gården har tillhört Rutger von Ascheberg, och dess förnämsta märkvärdighet är den här afbildade, ytterst dyrbara gobelängen, värd ett kapitel för sig — ett kapitel, som helt naturligt måste utelämnas här, men som nog återfinns i den kommande publikationen om borgen.

Af de ej allt för rikliga historiska notiserna och af gjorda fynd synes framgå, att borgen hufvudsakligen ägt bestånd under fjortonde och femtonde århundradena. Mycket syntes icke af ruinerna vid gräfningens början, det var egentligen den visserligen rätt igenvuxna vallgraven, som utvisade, att här en gång rest sig en borg. Nu har hela anläggningen blifvit klarlagd; den egendomliga, oregelbundna planen, murarna, som växt flere meter i höjden allt eftersom marken skyfflades bort, och massor af lösa fynd ha dessutom gjorts. Rutger von Ascheberg, som folket ännu ibland tror sig ha sett om torsdagsnätterna komma åkande för att se till sitt hus, kastar nog en igenkännande blick uppåt bergkullen: sådan bör den ha sett sig på hans tid, sedan man släpat bort den mesta stenen till Gullmarsbergs terrasser.

Det roligaste fyndet gjordes redan för några år sedan: en nyckel af guld, dold i den väldiga afskrädeshögen, som bildats nedanför berget af allt skräp som borginvånarne under tidernas lopp kastat ner. Tyvärr är denna nyckel till "skön jungfruns gyllene skrin" nu försvunnen. Men den har rikligen blifvit ersatt af andra fynd. Hvarje dag har den gamle forskaren, som själf outtröttligt öfvervakat arbetet, kommit hem med en stor låda, fylld af de för honom så kära fynden. Här ha funnits allehanda vapen och redskap: pil- och spjutspetsar, herr- och damsporrar och annan ridattiralj, stenar till kastmaskiner, allehanda beslag, silfvermynt och silfverringar, blosshållare, delar af fönster och golfbeläggning samt mycket, mycket

annat. Ett rätt lustigt fynd var en mycket stor, fullt bibehållen stekpanna.

Det skulle föra för långt att här ingå på någon vidlyftigare beskrifning af de märkliga arbetena. Den, som har förmånen att stundande sommar vistas på västkusten, bör emellertid inte försumma att göra en tur till Gullmarsberg och se dess borgruin, "kungagrafvar", stenåldersboplåter, bronsåldersrösen och det i gamla tider heliga offerberget Smörkullen, där den farliga ormskredsdraken förr huserade.

GUSTAF BOLINDER.

Fjärran.

Af ANNA LENA ELGSTRÖM.

(Forts.)

UA, SANNERLIGEN — IBLAND när hon icke på länge sett sin make blef hon mörkrädd i sin ensamhet i det öde, förmultnande huset och tviflade under stundom på allt — på att han var något annat än ett fantom — hela hennes lefnad en gäckande, tom dröm. Hennes flitiga händer sjönko ned — orörligt storrade hon framför sig med ett underligt tomt, utmattadt ansikte, från hvilket dess vanliga uttryck af tåligt och vänligt lugn fallit bort likt en utnött mask — ett plötsligt naket, upprigtigt och ångestfullt ansikte, som tycktes söka något — — meningen — meningen... Hon skulle så gärna velat veta den, men hon tordes icke spörja någon — allra minst sin make. Han skulle ju kunnat tro att hon ville klaga.

Men intet var henne mera fjärran. Allt var ju hans — hon med.

Och hvad var hon! sade hon sig bestraffande. Sannerligen intet så vidare värdefullt — kanske intet som ens behöfde någon mening.

Icke så länge han fanns. Men hur länge skulle han stå bi? Hon hörde så mycket om hans stränga botöfningar och hårda mödor i sitt predikovärf — ansträngningar för stora för hans krafter. Hon såg det på honom, då han kom hem. Hans raka, ranka härliga kropp, som hon älskade, allt mer och mer blef den ju till blott en snart utnött slida åt en alltför hvass klinga. Alltid darrade den, alltid kämpade han, hennes arme älskade, ständigt slagen till marken af sin svaghet, men ständigt piskad och sprord upp igen till ny kamp af detta gåtfulla begär att hinna det oupphinneliga, denna främmande, förfärliga längtan ut i det osynliga, hvilken snabb som en brand förtärde honom. För hvar gång hon mötte honom var han mer förhärjad, utmattad och urholkad af vakor och fastor — han föll ned framför henne som framför tröskeln till en fristad och blef ligande.

Midt i all ångest voro dock dessa korta tider, då hon visste honom nära sig, de ljufvaste i hennes lif.

Ljuset brann i den tysta kammaren. Bland alla de svarta skuggorna lyste en hvit — hans ansikte på kudden, omfladdadt af eldskenet i en blek ring — en helgongloria för hennes ögon, där hon satt och såg på honom från sitt mörka hörn. Oftast fick hon förbli så — måste försöka mäta sig endast med hans anblick — fick icke röra honom. Men det fanns dock ännu andra gånger — bittert ljufva, osaligt lyckliga stunder, då han var rädd och sorgsen likt ett litet barn och hon fick kyssa och smeka honom till tröst. Hon berörde helt lätt och stilla hans panna med läppar, hvilka darrade af tusen tillbaka-

hållna, vilda ord, och smekte hans händer sakta och varligt med fingrar, som längtade att gripa tag och hålla fast. Men tigande knöt hon dem för att kunna lyda och få stanna kvar. Ty ibland fick hon då med sina tårar badda hans rygg, som tagel-skjortan sargat, och gnida den med den goda helande salivan. Och hon fick kanske också lägga täcket varmt om honom eller måhända — det bästa af allt — sitta kvar på sängkanten och se hans stora, trötta, svarta ögon slutas af friden i hennes trofasta famn.

Ty glömd var då all hennes ensamhet och hunger — allt om henne själf. Hela hennes väsen var styrka och läkedom och bäfvande lycka att för en sekund i hans hårda ensamma strid få ge honom lindring. Kring dem susade tystnaden. Mörkret höll liksom andan. Världen hade stannat sin oroliga gång — det var den stilla, bleka timme mellan dag och natt då man i dunklet kring sin säng icke vet hvar man är. Mona Lapa slöt ögonen och händerna hårdt samman som för att fasthålla den — — glömma, drömma — bara en liten, liten stund — drömma att hon äntligen ägde honom och tillhörde honom, den älskade främpling, som sof i hennes famn — drömma att han aldrig mer skulle gå — att de lågo i sin graf, bara hon och han i den eviga nattens frid. Ingen himmel — ingenting annat än hon och han — äntligen tillsammans.

På sådana smulor lefde hon länge. Men de blefvo allt färre. Allt mera sällan såg hon sin make. Det var som om han icke längre tordes unna sig ens denna lilla hvila, som om han fruktat alltmer för att ha sitt hjärta aldrig så litet fäst vid något jordiskt. "Lugn, lugn till hvarje pris", de orden ljödo allt oftare i Mona Lapas sinne, "frid och tystnad — ingenting som hindrar — ingenting mellan Gud och mig".

Nej, snart ingenting — utom hon själf och hennes kärlek. I klagande förundran, likt ett litet barn inför en obegriplig sorg, en omätlig orättvisa, frågade hon sig hvarför hon fått bli till och hvarför hennes kärlek fått bli hennes allt. Hon kunde ju icke hjälpa det. Och hon kunde heller icke släppa honom. Det var det enda hon visste — på något annat tordes hon icke tänka, och de dagar hon vid denna tid väntade honom tillbaka, lefde hon liksom med tillbakahållen andedräkt. I månader hade hon vaktat hans färder hit och dit i dalen utan att någonsin se honom styra kosan hemåt. Nu hade han skickat bud om sin återkomst: "hvad hade han att befälla henne? Tyst, tyst — tids nog fick hon veta det. Med stor ifver gjorde hon de få förberedelser, hvilka stodo i hennes makt, tvättade och fejade öfverallt, lånade dynor af grannarna till en mjuk säng och skaffade en höna och en flaska vin till välkomstmåltiden. Till sist letade hon fram en tröja af blank, röd atlas — hon ville göra sig så ståtlig som möjligt, så att han kanske såg på henne. Och då hon på morgonen af den dag han skulle komma stod i sin dunkla kammare och i spegelns gröna djup såg hur vemodigt, feberaktigt vacker hon, trots alla gråa hår och förgrämda rynkor, dock ännu var, med sitt varmt bruna ansikte öfver den lackröda tröjans kant och mötte sina stora, mörka ögon, brinnande och flämtande i hufvans ljusa skugga, då bröt hennes vilda hopp plötsligt åter fram: — Kanske! Kanske! Med sammanbitna tänder tog hon hastigt fram sin sista, längst sparade dyrbarhet — den tjocka pärlänkan hon fått af sin make på bröllopdagen och fäste den kring sin runda, brun-gyllne hals, där den låg, hvit och darrande på det mjuka, pulserande hullet. — Så mycket, mycket den borde påminna honom om...

I denna dräkt stod hon några timmar senare på trappan och såg sin make komma ridande uppför slutfningen, klädd helt och hållet i svart och med botgörarrepet kring lifvet. Han steg af sin muläsna nedanför henne, men hade mycket att syssla med djuret innan han vände sig till sin hustru. I några dyrbara sekunder drack hon ostörd, girigt och förstigt hans älskade åsyn i bitter, vemodig lust, där han stod, smärt, senig och böjd, likt en båge spänd till det yttersta, trött lutande sitt svartbleka hufvud mot bröstet så att det blanka, mörka håret i två tjocka stripor föll fram om ansiktet. I denna dystra ram sprang det fram, utmärkladt och finskuret, med sin långa, tunna näsa och skarpa haka öfver kragens hvita linning, hvitare än den och stenhårdt orörligt — men icke af lugn utan af oro — något intill bristning kufvadt och tillbakahållet.

Hon kände det, där hon stod, och hennes darrande hjärta blef plötsligt andlöst stilla. Då han omsider kom upp till henne och hälsade henne, kunde hon ingenting svara — såg och såg blott på honom med sina stora ögon, strålände af förtvillad kärlek. De mötte hans — tvenne djupa gropar, hvarur det mörker och den flämtande glöd strömmade, hvilka liksom fosforescerade hans ansikte. Men blott för en sekund — som om han varit rädd för att de kväfda flammorna åter skulle slå upp fällde han snabbt sina tunga brunskuggade ögonlock. Utan att se på hvarandra gingo de in i huset och nästan alldeles tysta förtärde de sin måltid. I början försökte de visserligen byta några ord, men lyckades ej få sina röster stadiga nog att fortsätta. Hans skalf af något han ville, men ännu så länge icke förmåddé säga — hon kände det och anade hvad det var och teg, ty hade hon öppnat munnen, skulle hon ropat af ångest.

Så bad han att bli lämnad ensam. Hon följde honom till dörren af hans rum och såg lyst på hur han gick in och stängde den.

Väl inne på andra sidan föll han plötsligt samman likt en slaknad sträng, sjönk ned på knä och blef liggande orörlig med händerna för ansiktet. Längre låg han så — det mörknade allt mer och i skymningen tyckte han sig då och då höra en sakt klagan som om natten snyftat, men han aktade icke därpå.

— Gud! Gud! strömmade hans bön i ett varmt flöde, utan ord, utan medveten tanke. Det var som hade själfva hans lifsgnista flammor upp i en enda anropande låga. Denna eldstod i hans inre — detta, hvilket sträckte hans armar mot höjden och brusade i hans bröst, som en bäfvande lofsång till Gud — detta hvilket nästan förgjorde honom med sin sorgsna höghet, sitt stora ensamma ansvar — hvad det var, lifvet som Gud gifvit honom — det visste han icke — visste bara att det var af högt ursprung och ville tillbaka dit. — Gud, hjälp mig! hviskade han. Jag vantrifs hos alla utom hos dig! Gör slut på allt i mig som icke är längtan till dig. Gör slut på min halfhet, min strid. O, Herre, tysta mitt hjärta, det osaliga linget, som icke vill mista allt sitt. O, Herre, gif mig den sista dagens svala hjärta i mitt bröst. Och kraft att bära det! Hjälp mig!

I tystnaden efter detta sista rop hörde han åter likt ett stilla eko det sorgsna ljudet — nu ännu starkare.

Han steg upp och öppnade dörren. I skymningen utanför reste sig hans hustru från golfvet, där hon legat, och ville fly.

— Du! sade han. — Är det du! Hvad vill du här?

(Forts.)

Pygmalion på Dramatiska Teatern: Liza, fru Bosse. Higgins, hr Hedqvist. Ateljé Jæger foto.

Från scenen och estraden.

ET BERATTAS ATT BERNHARD Shaw vid premiären af hans komedi "Pygmalion" i London blef så förbittrad öfver publikens hejdlösa skraff åt stycket, att han gick sin väg från teatern innan föreställningen nått sitt slut. Antagligen hade han gjort sammaledes, om han befunnit sig här på Dramatiska teatern premiärkvällen den 7 april, ty i stockholmarna hade verkligen inte bättre förstånd, vi heller, än att brista ut i den ena skraffsalvan efter den andra vid att se och höra, hur doktor Higgins gjorde en salongsdam af Liza, den af rännstenskultur impregnerade blomsterflickan från Londons gator.

Styckets fem akter innehålla ingenting annat än ifrågasvarande uppfostringsprocess och dess resultat, men Shaw är häxmästaren, som utfyller motivet med bisarra och kvicka detaljer och ett replikskifte, laddadt af satir. Här får han ånyo tillfälle att piska sin gamla fiende societeten, och att han begagnar detsamma faller af sig själf. Som ofta hos Shaw saknar äfven "Pygmalion" det gripbara verklighetsdraget; figurerna äro mindre människor än språkrör åt författarens paradoxer och teser. När därför Liza i sin spontana vrede öfver vetenskapsmannens likgiltighet för henne som människa och kvinna kastar sina tofflor och sitt rännstensspråk i hans ansikte, får det mänskliga ändligen en smula luft midt i den artificiella atmosfären af utpekulerad kvickhet och paradoxal efrighet och man andas lättare — och skrattar mindre.

Det utförande, som kommer stycket till del på vår främsta falscen, är berömvärdt, delvis öfver allt beröm. Fru Bosse har kanske aldrig nått högre i fråga om temperamentsstyrka och teknisk glans än här i Lizas fordrande uppgift. Redan själfva anslaget i den originella första akten, där hennes flödande gatujargong väcker öfverraskning, är ett litet mästerverk af skådespelarkonst. Fint och skickligt betonas sedan förvandlingen med dess återfall, ej mindre genomarbetade äro scenerna med doktorn, där hennes försmädda kärlek glimtar fram under harmen inför hans likgiltighet, och så fortgår denna analys af rollen, utan att något moment klickar, ända till slutrepliken. Lika förträfflig är hr Hedqvist som vetenskapsmannen, ifrig, drastisk, respektlös och väl skickad att servera Shaws giffigheter. Hr Emil Hillberg, som sopåkaren, sedermera "kapitalisten" Dolittle, bör ej heller förgätas. En öfverdådig mask, ett träffsäkert spel. Birollerna innehafvas af fru Håkansson, fröken Ahlander samt hr Kåge — äro alltså i goda händer.

"Inom lagens gränser," en amerikansk komedi af Bayard Veiller, som å Svenska teatern aflöst Schillers "Orleanska jungfrun", erhöi sitt hufvudsakliga intresse genom fru Tora Tejes ut-

märkta återgifvande af den kvinnliga hufvudrollen, butiksflickan Mary Turner. Pjäsen är för öfrigt en brokig blandning af social straffpredikan mot obarmhärtiga arbetsgifvare och sensationell tjufkomedi samt kan ej fränkännas egenskapen att vara fängslande — åtminstone i de första akterna. Sedan bli medlen fömligen grofva med inbrott, polisförhör, sentimental slutapoteos och liknande 25-öres-attraktioner. I fall stycket kommer att bibehålla sig på spellistan någon längre tid, och det är ej uteslutet, blir det främst för fru Tejes skull. Hennes framträdande var en dramatisk upplevelse, det varslade om ett artistskap af flamma och lidelse i stora mått. Fru Sahlin öfverdref något sin singuljära förbrytareflicka, men var onekligen rolig som teaterfigur. Herr Svennberg spelade en poliskommissarie, och finns det många af det slaget i New York, så måtte staden vara ett Eldorado för alla skälmar. Herrar Klintberg, Ekman och Brunius utfyllde den goda ensemblen.

John Galsworthys skådespel "Jagad", som ungefär samtidigt hade sin premiär på Intima teatern, är betydligt starkare som litterär produkt än Veillers företagsamt hoplappade komedi. Här möta vi en kvinnoskildring, gjord med en allvarlig konstnärns hand — en äktenskaps-tragedi framsprungen ur en kvinnas behof af frigörelse ur ett för hennes inre lif ödeläggande äktenskap med en man, som hon vämjes vid. Konflikten ligger i de hinder ett obarmhärtigt samhälle ställer i hennes väg, då hon bryter sig ut för att värna sitt personlighetslif. Ovan vid arbete, därför att hon är en "fin" dam, som aldrig lärt sig något, går hon följdriktigt under, formligen hetsad till döds af "moralens" representanter. Spelet motsvarade tyvärr icke styckets betydelse, och dock var fru Molander lika tjusande som rörande i den unga ladyns roll, men det djupt tragiska hos figuren fick ej sin rätta betoning. I alla händelser var framställningen sympatisk. Hr Hansson intresserade i författaren Malises vackra roll och fröken Osterlund gjorde en bifigur, en gammal städerska, mycket karaktäristiskt.

Kungl. teaterns repris af Boitos "Mefistofeles" visade den gamla favoritoperan i ny dekorativ inrättning och med till större delen ny rollbesättning.

Friherrinnan Skogman återgaf Margareta, och hennes röst klingade vackert i den stora fängelsescenen, som också gjordes dramastiskt uttrycksfullt. Fröken Larsén sjöng Helenas praktfulla parti med en bedärande vokal glans i förening med en klassisk åtbördsstil af ypperlig statuarisk verkan. Herr Wallgrens Mefistofeles är förträfflig nu som förr. Men hr Stockmans Faust kunde nog vara mindre tam. Stämman är ju både vacker och bärande, och sångaren har vid det här laget också vunnit en dramastisk uttrycksfullhet, så att han ej behöfver bli lämnad i sticket, då det gäller att gestalta en figur. Och dock... Det är ofta något indolent hos denne konstnär; hvarken sången eller den dramastiska utformningen äger nödig intensitet — det är som om han icke kunde släppa sig lös i ett starkt patos eller ge utlopp åt en värmande känsla.

Af de nya dekorationerna tager den klassiska valpurgisnatten priset genom sin svala, stiliserade naturfärgning, erinrande om Puviss de Chavannes arkaiserade fresker. Blocksbergsplatån är också en lyckad bragd af dekorationsmålarens pensel, äfvensom världskapet utanför stadsmuren. Men nog var den gamla prologscenen med stjärnhimmeln och jordklotet rikare på stämning, och hvad den nuvarande trädgården med klippåbaket till höger beträffar, kan den omöjligt kallas lyckad. ARIEL.

Ett hundra (100) kronor
i pris för

En ungdomsberättelse lämplig för Iduns Ungdomsbilaga.

Denna vår tälling afser att framkalla en spännande äfventyrsskildring, frisk och ren till sitt innehåll och hvars handling är förlagd till vårt eget land. Berättelsens längd lämnas åt författarens eget afgörande.

Täflingsmanuskripten, som skola vara försedda med påskriften IDUNS JUNI-TÄFLING samt åtföljda af försegladt motto, innehållande författarens namn och adress, måste vara inlämnade till redaktionen af Idun senast den 1 nästkommande maj.

Stockholm den 1 april 1914.

IDUNS REDAKTION.

Wettergrens
KAPPOR
&
KOSTYMER

BÄSTA SNITT.
OMSÖRGSFULLASTE ARBETE.
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET.

Kaprisen och ättikan tillsätts och såsen får ett uppkok, afsmakas med kryddorna och afredes med den uppvispade äggulan. Om så önskas, tillsättes sist det kalla smöret. Serveras till kokt makrill.

Kalffrikassé (f. 6 pers.). 1 1/2 — 2 kg. gödkalbringa. 1 1/2 lit. vatten, 2 msk. salt (30 gr.), 10 hvitpepparkorn. Säs: 2 msk. smör (40 gr.), 5 msk. mjöl (50 gr.), 6 del. köttspad, 2-3 äggulor, salt, socker, hvitpeppar, 2-3 tsk. citronsaft.

Till garnering: 1 citron, i skifvor.

Beredning: Bringan torkas med en duk urviden i hett vatten, hugges i jämna vackra bitar, hvilka sätts på i så mycket kokande vatten, att det står jämnt med köttet; skummas väl och kryddorna, de ansade morötterna och de sköljda persiljestjälkarna läggs i. Köttet får där- efter sakta koka med tätt slutet lock, tills det är mörkt, eller omkr. 1 1/2 tim.

Spadet silas, skummas väl, smör och mjöl fräses 2 min., spadet tillsättes och såsen får koka 5 min. De uppvispade äggulorna tillsätts och såsen får sjuda under vispning; afsmakas med kryddorna och citronsaften samt hälls öfver köttet. Anrättningen garneras med citrons- skifvor och serveras med potatis. Om så önskas, kan man i såsen tillsätta 2 kokta morötter i tärningar och 2 del. kokta spritärter. — Köttet kan äfven kokas med 1/2 citron i skifvor och såsen afsmakas med madera i stället för citronsaft; då uteslutas äggulorna.

Sjömansbiff (f. 6 pers.). 1 kg. utskuren biff, oxhare ell. benfritt innanlår, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 msk. mjöl (10 gr.), 1 stor portug. lök, 3 msk. smör (60 gr.), 1 lit. potatis, 5 del. kokande vatten, 1/2 tsk. fast köttextrakt, 1/2-1 del. hvitt vin ell. scherry.

Beredning: Köttet, som bör hafva hängt, tills det är riktigt mörkt, torkas med en duk, urviden i hett vatten, skäres tvärs öfver muskeltråderna i omkr. 1 1/2 cm. tjocka skifvor, hvilka bultas med en fuktig kött- klubba, tills de äro tunna, men få ej bultas sönder. Biffarna beströs med en blandning af saltet, hvitpeppar och mjölet. Löken skalas, skäres i skifvor och brynes vackert i hälften af smöret. Potatisen skalas och skäres i 1/2 cm. tjocka skifvor. En biffkokare smörjes med resten af smöret och däri läggs hvarvis bif- farna, löken och potatisen; på pota- tisen strös litet salt. Vattnet, till- satt med köttextraktet jämte vinet, spådes på, locket pålägges och anrätt- ningen får sakta steka i ugnen eller på spisen omkr. 1 1/2-2 tim., eller tills köttet är mörkt. Biffen serveras ur kokaren. Vinet kan uteslutas om så önskas.

Katrinplommonkompott (f. 6 pers.). 4 hg. fina katrinplommon (omkr. 36 st.), 1/2 lit. vatten, 3 msk. socker (45 gr.).

Beredning: Plommonen sköljas ytterst väl i flera ljumma vatten, och få ligga i kallt vatten öfver natten. Vattnet afhålles och kokas upp med sockret, plommonen iläggas och få koka med lock, tills de äro mjuka och utsvallda, eller omkr. 10 min. De läggs i kompottskål, och lagen kokas tills den är smigig, eller af- redes med 1 tsk. (5 gr.) potatismjöl och hälls öfver plommonen. Serveras kall med vispad grädde.

Pirog på lax (f. 6 pers.). 1 1/2 del. risgryn (150 gr.), 1/2 lit. vatten, 2 tsk. salt, 3-4 del. tjock grädde, 3 1/2 hg. salt lax, 1 msk. finhackad rödlök, 2 msk. smör (40 gr.), 3 hård- kokta ägg.

Smördeg: 150 gr. mjöl, 1 del. vatten (knapp), 2 hg. smör, 1 ägg- hvita, till pensling.

Beredning: Risgrynen sköljas, skällas i hett vatten, sätts på i ko- kande saltadt vatten, spådas med den tjocka grädden och få koka mjuka, då de hållas upp och få kalla. Laxen sköljes, skäres i skifvor och får ligga i 1 lit. skummjöl omkr. 3 tim., tages upp, inklappas i en duk eller i hvitt papper och skäres i tärningar.

Löken fräses i smöret. Äggen hackas fint. Smördegens beredes på vanligt sätt och utkallas till 1 1/4 cm. tjock kaka. Af ett eldfast fat, på hvilket pirogen skall gräddas, tages ett mått. Detta sker lättast genom att klippa ett mönster af papper, och därefter skära ut degen med bakelsesporre. Degbotten lägges på fatet och en 3 cm. bred remsa af degen lägges i ring ofvanpå botten och fästes med ägghvita.

Risgrynen blandas med laxen, löken och äggen läggs innanför ringen. Pirogen täckes med ett smördeglock af samma storlek som botten, och locket hopfästes med denna medelst ägghvita. Locket garneras i rutor med smala smördegrensor och i hvarje ruta göres ett litet snitt med gaffel, så att degen höjer sig och an- rättningen får ett pryldigt utseende. Pirogen penslas med ägghvita, hvilken ej får komma ner öfver sidorna, em- dan det hindrar smördegens att höja sig. Gräddas i varm ugn.

Mannagrynsvälling (f. 6 pers.). 1 msk. smör (20 gr.), 2 lit. mjölk, 1 del. mannagryn (76 gr.), 2 tsk. socker (10 gr.), 2 tsk. salt.

NERVINUM
Närande.
lättsmält, stärkande
Pris 3 kr pr 1/4 kilogr
Tillverkas endast af
APOTEKET I ENKÖPING
Innehåller lättlöslig
mjölkägghvita ö Natri-
umglycerofosfat.
ORDMÄRKET REGI-
STRERADT.
WESTERLUND

Vet Ni att
Gahnelit
är ett utomordentligt
godt munvatten?
Försök eljest!

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husm-
derskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATÖRDNING FÖR
VECKAN 26 APRIL—2 MAJ 1914.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; fransk omelett med champinjoner; mjölk; kaffe eller te med hafrekäk. Middag: Kejsarsoppa; kokt makrill med kaprissås och potatis; späckad svinkarré med ryska ärtor; apelsin- kompotter med vispad grädde.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; »pytt i panna» med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalffri- kassé med potatis; saftsoppa med skorpar.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med förlorade ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pen- sionatpuré med ostsmörgåsar; krom- gädda med smör, pepparrot och potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; fiskstufning i snäckor (rester från tis- dag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Sjömansbiff; katrinplommonkompott med vispad grädde.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; färserade ägg med grönsalad; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; syltpannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; plättar med sylt; mjölk; kaffe eller te. Middag: Köttbullar med pres- sad potatis; rabarberkräm med mjölk.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pirog på lax; mannagrynsvälling.

Köp
Schweizer's
Siden

Begär proffer med parisermodeplanscher på våra vär- och sommarnyheter i svart, hvitt och kulört för rober och blusar: **Crépon, Imprimes, Duchesse, Chinés, Crêpe de Chine, Schweizer Mousseline** från 95 öre metern.

Vi sälja endast garmeraadt solida siden- tyger direkt till privatpersoner portofritt och redan förtulladt till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz)
Kungl. Hoflev.

NK
MOIRE!
Modesiden för Dräkter och Klädningar.

Moire velours	110 cm.	Kr. 8.50-13.50
Moire française	110 "	" 10.50-14.50
Moire renaissance	110 "	" 11.50-16.50
Moire égyptienne	110 "	" 12.50-17.50
Moire alsacienne	110 "	" 14.50-18.50
Moire antike	110 "	" 16.50-20.00
Moire a forme	110 "	" 17.50-28.00

Begär proffer!
Alla proffer sändas gratis och franco!

A.-B. NORDISKA KOMPANIET,
STUREPLAN.

BÄST
ÄR
EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK

ORIGINAL SINGER
Världsberömda.
SINGER & O
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filiabler
på alla större platser.

Obs.!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska

A. C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG
Äkta Göteborgs
Knäckebröd.
Hygienkontrollant:
Dir G. Hjort
af Ornäs.
Tel.: 11 & 928.

Sardiner i finaste
Olivolja och Tomatsås
för Smörgåsbordet.

Mellin's
Food
är bästa kraftnärning för
svaga, klona barn i alla åldrar.
Bok om barns uppfödning gratis
och franko från Mellins
Food Depôt, Malmö.

För hvitlackerung finnes
ingen färg som bättre ägnar
sig därtill än emaljfärgen
Chinalack. Hållbar, spegel-
blank, porlinslähärd. Arsenik-
fri enl. nya giftstadgan. Tag
inga mindrevärdiga efterapn.
Svensk, med guldmedalj
belönad tillverkning. Erhål-
les hos alla färghandlare.
Fabrikanten: **Dorch, Bäcksin & Co. A.-B.**, Göteborg och
Stockholm.

Patent.
Hafre-Gryn. Hafre-Mjöl.

ENGELSKA MAGASINETS

Gyllenhammar
Köp
röda originalpakefer
30 portioner gröf för 55 öre.
Obs. Gyllenhammars (Hafre-Must.
Rismjöl.)
Prenumerera på Idun!

OTTOMANER. Största special-
tillverkning.
Högsta kvalité! Låga, bestämda priser.
Illustrerad katalog franko.
Drottninggatan 31, Stockholm.

VACKER HY
erhålles genom
F. PAULIS
OVICULA-TVÅL.
Innehåller ägg-gula.

Bäcksins Amerikanska Jästpulver

Vantar & Strumpor
 MED **Lejon** MÄRKET!
 FÖRSÄLJAS
 I ALLA VÄLSORTERADE
 SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-
 & KORTVARUAFFÄRER

Beredning: Smöret lägges i en kastrull; när det är smält tillsättes mjölken och får koka upp. Grynen vispas i och vällingen får koka sakta med lock omkr. 3/4 tim., under det den ofta röres om. Den afsmakas med kryddorna och serveras, om så önskas, med kanel.

SVAR

Å den senast införda serien frågor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det värdigaste priset 10 kr. denna gång bör tilldelas sign. Sissie Maxwell, hvar den innehafvaren af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbekommande.

N:r 77. I »Praktisk väfbok», af Nina von Engeström, Örebro, finnas säkert de mönster ni önskar. I »Ny väfbok», från Elin Johanssons väfskola, Linköping, likaså. Äfven kunde ni vända er till »Moster Emma», Kneippbadet, där får ni råd och äfven utmärkta väfböcker. Så ha vi Kuller i Lund och Stockholm. Där kan ni få se alla slags väfnader och mönster. I Svenska hemslöjdsmagasinet, Biblioteksgatan 12, finnes äfven godt om mönster till väfnader. Sissie Maxwell.

N:r 78. Här skall ni få uppgift på några goda engelska romaner och jag tror att ni kan köpa de flesta af dem i Nordiska bokhandeln, Fredsgatan, Stockholm, och finnas de inte där anskaffas de på begäran. »Queens of the French Stage», af H. Noel Williams. »The Conquest of Canaan», af Booth Tarkington. »The Travelling Third», af Gertrud Atherton. »The Debtors», af Mary Wilkens. »Ursula Ravens», af Theodora Wilson. »The Coming of Billy», af Margaret Westrup. Alla dessa nämnda böcker kan ni, om de ej finnas i Sverige, köpa från Harper, 45 Albemarle street, London. Vidare kan ni från Hodder & Stoughton, 27 Paternoster Row, London, köpa »The Cherry Ribband», af

S. R. Crockett. »White Fires», af John Oxenham. »Loveda», af L. T. Meade. »Mrs Jim and Mrs Jimmie», af Stephen Conrad. Om ni skriver till Missis Smith, Elder & comp. 15 Waterloo Place, London, S. W., och begär deras katalog öfver nyutkomna böcker erhåller ni den franko och kan då själf se hvilka af dem ni önskar att läsa. Så har vi Tauchnitz i Leipzig. I hans »Collection of British Authors» kan ni få allt hvad ni önskar i bokväg. Hvarje volym kostar 1,60 mark. Om ni skriver till Bernhard Tauchnitz, Leipzig, efter t. ex. »Dead Love», af Mrs Maxwell, eller »Out of the World», af Miss Thackeray och insänder samtidigt pr postanvisning det belopp boken eller böckerna kostar erhåller ni i hvarje bok en fullständig katalog öfver Tauchnitz alla böcker. Skrif att ni önskar erhålla böckerna på engelska. Sissie Maxwell.

N:r 79. Nödvändigt torde ej vara att ha varit vid teatern eller att ha genomgått någon skola. Dock behöfva de som ägna sig åt »filmen» stor mimisk förmåga. Under tecknad vill emellertid råda »22-åringarna», att vända sig till skådespelaren Victor Sjöström, känd äfven sasom ypperlig filmskådespelare och regissör vid Svenska Biograftebolaget, Lidöingön. Candide.

N:r 80. Lektioner i talteknik och dithörande gifvas af fr. Hilma Henningsson, Grefgatan 38, 2 tr., Stockholm. Är elev af fru H. Winterhielm m. fl. utländska lärare. Bäst att tillskrifva henne direkt. Candide.

N:r 81. Skulle ni ej kunna vända eder till författaren Sigge Almén, som är skicklig fackman och ofta skrifer utmärkta artiklar i Idun (»Våra hem»). I annat fall till Aktiebolaget Jonssons möbelfabriker, Hornsgatan, Stockholm, eller till A. F. Hellqvists Specialaffär i Nässjö. Candide.

— Res till Gripsholm eller Skokloster och se på de gamla möbelsamlingarne därstädes! Bure.

N:r 82. »Stjärnkära kvällar», amatörastronomi med teaterkikare, af N. V. E. Nordenmark, med vridbar stjärnkarta, pris 3 kr. »Allmän världshistoria» af dr Otto Sjögren eller »Världshistoriskt panorama» af Algot Lindblom, pris 30 kr., men kan köpas för ungefär halva priset hos Björck & Börjesson, Stockholm. Candide.

N:r 83. Försök i Almgrens sidenfabrik, Stockholm. Candide.

N:r 84. Handverksföreningens lotteri, Brunkebergsgat. 3, och Svenska slöjdföreningen, Stockholm. I allmänhet till slöjdförening i det län där man hör hemma. Candide.

N:r 85. Låt ni er snälla man gå på möten så länge det roar honom. Han tröttnar nog. Gör er själf och allt i hemmet så angenämt som möjligt. Bjud då och då några vänner till er om aftnarna, då ni kunna läsa någon god bok, musicera och samtala. Bjud honom på hans älsklingsrätter. Vägen till mannens hjärta är sedan urtiden genom magen. Nu när sommaren stundar företaget små utflykter om söndagarna i det gröna. Men alltid i angenämt sällskap. Han får på det sättet aptit och sömn och återfår i sinom tid de förlorade 5 kilona. När så nerverna kommit i ordning igen sköter han nog sin anställning. Tacka Gud att det inte är annat än politiken som gjort honom litet nervös. Det kunde vara något värre och af sådan art att det inte ginge öfver. Gif själf allt och fordra intet så får ni honom snart lugn och sansad igen. Sissie Maxwell.

N:r 86. I Växjö, Ljungby eller Alfveta. Candide.

N:r 86. I Mariestad kan ni få treflig och angenäm samt ej dyr bostad. Staden äger många nybyggda hus och en hel del vackra villor. Vänersborg likaså. Lidköping eller någon af stationerna vid Kinekullebanan vill jag äfven rek. Luften är ren och frisk och hyror och lifsförnödenheter ej dyra. I Jönköpings omgifningar finnes äfven små trefliga villor att hyra och trakten utåt Munksjö och Huskvarna är mycket vacker. Om ni ser efter i adresskalendern kan ni lätt finna adr. på kommissionärer å de olika platserna och tillskrifva dem angående er önskan. Sissie Maxwell.

N:r 87. Ni skall absolut gå till en ögonläkare. Allt som rör ögonens vård bör ej företagas utan läkareråd. Hvad jag själf funnit bra är att bada ögonen med varmt kamomillte då och då under dagens lopp. Detta har jag lärt af en dansk läkare. Sisse Maxwell.

N:r 88. Hårarbeten kan ni få lära er i Sundins damfrisering Hamngatan. Hos fru Ester Hjelm, Upplandsgatan 2a. Hos Fahlstedt, Norrmalmstorg. I Danmark kan ni få lära er utmärkt hos fru Erslev, Norrebrogade 74, hos fru Anna Jörgensen, Fälledvej 9, hos fru Klara Petersen, Kronprinsessgade 7, alla i Köpenhamn. Skrif till dem och begär att få veta villkoren och pris. Svartsporto bifogas. Sissie Maxwell.

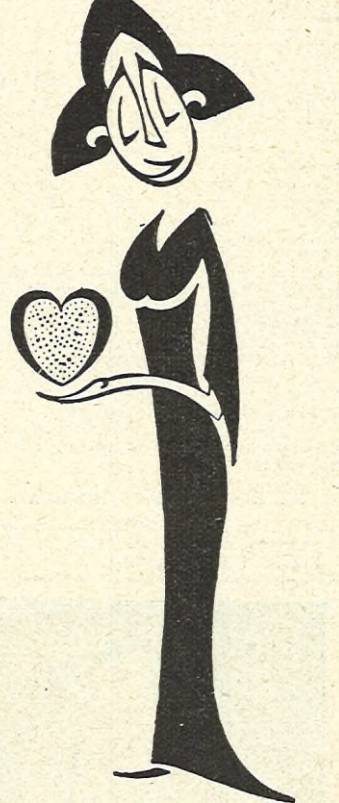
N:r 89. »Nykterhetsfolkets Sjuk- och Begravningskassa», med lokalafdelningar på alla platser i Sverige är en mycket förmånlig sjukkassa. Inträde vinnes af hvarje frisk och nykter man och kvinna i åldern 18—45 år. Efter 3 månaders medlemskap erhålles sjukhjälp. I 4:e klass uppgår sjukhjälp till 3 kr. pr. dag i 100 dagar om året. Inträde till samma klass kostar 3 kronor och månadsafgiften är 2:15. Öfriga upplysningar lämnas från

Broderier Lucerna
 direkt från Schweiz, porto- och tullfritt till bostaden.
Klädningar från Kr. 8.65
Blusar från Kr. 2.95
Barnklädningar från Kr. 4.35
 Bästa Schweizer-Broderier på Batist, Voal, Crépon, Linne och de modernaste identyger. Begär vår nya katalog 10 med broderade prover. Våra broderiartiklar äro endast afpassade, men leverera vi tillskräningsmönster i alla storlekar efter beställning.
Schweizer & Co. Luzern, Schweiz

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget,
Drottninggat. 4, Stockholm,
 Afdelningskontor: Götgatan 31,
Depositionsräkning 4 %.
Kapitalräkning 4 %.
Sparkasseräkning 4 %.

ENERGON Nervstärkande Kraftgivande
 förordas av Läkare

5,000 damer önskas
 att profva den nu äfven i Sverige införda »The Ladies Beauty Cream, Charm.» Yppersta medel att ernå en ren och frisk hy. Vi utsända 5,000 profbarbar jämte ett litet häfte anvisningar om cremens begagnande. Profbarbar erhålles mot 1 kr. + 20 öre porto eller postförskott från ensamförsälj. för Skandinavien Crème Charm Depot, Upplandsgatan 3, Stockholm.

Den berömda "Huanaco"
Cacaon 2.90 kg.
 är ovillkorl. största fördel att använda.
 Percy F. Luck & Co H. A. B.

M. ZADIGS Barn-Puder med Lanolin
 Bästa medel mot hudlöshet hos småbarn.
M. Zadig, Malmö.
 H. M. Konungens Hofleverantör.

Husquarna
Central Bobbin Symaskiner
 utmärka sig genom utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, korta nålar, stor hållbarhet mot slitning och stor spole. Arbeta därför alltid till ägarens belåtenhet.
 En svensk symaskin bör finnas i hvarje svensk hem.

RADIO-PHOR
 är namnet på det verksammaste af alla hårvatten. Det innehåller radium jämte näring för hårrötter och antisepticum.
 Fabrikant **A.-B. OXYGENOL**
 H. M. Konungens Hoflev.

Bästa klappkameror 9x12 cm.
 äro
Stölmä I å kr. 26:- med Special-Aplanat o. Singulature
Stölmä II å kr. 46:- med Extra-Rapid-Aplanat o. Vario-Aplanat
Stölmä III å kr. 88:- med Dubbel-Anastigmat o. Iso-Aplanat
 Rikt illustrerad katalog, gratis och franko
Stölten & Simonsen, Malmö
 FOTO-HANDELSHUS

DIAMANT TVÅL
Vid val
 af tvätt-tvål tvekar man icke numera, ty Diamant-tvålen öfverträffar all annan, och dessutom är den **svensk**. Happachs Såpfabriks A.-B., Malmö. Filial i Stockholm.

Bättre Siden
 än de välkända kvaliteter vi föra i marknaden finnes icke. Profver på begäran gratis!
Brunkebergs Manufaktur Magasin,
Stockholm.
 Kungl. Hofleverantör.

Har Ni hört historien om tanddoktern, som, när han tittade sin patient i munnen, utbrast: — Man brukar tala om att komma i elfte timmen, men här är, ta' me katten, klockan tre kvart på tolf, så förstörda som Edra tänder äro! Låt inte klockan bli tre kvart på tolf innan Ni börjar använda Lazarol Tand-Crème i stora tuber å 60 öre.

HULTMANS RENA CACAO pr hg 45 öre
Välsmakande och därför utan tillsatser lätt intagligt äfven af barn är Apoteket Vasens järnpreparat »Ferrol», organiskt lättsmält preparat. 0.97 % järn. På alla apotek till 2 kr. fl.

Månen lånar sin glans af solen, men kopparkastrullerna blänka och skina tack vare puts-pulvret Röda Björn, som säljes öfverallt å 25 öre pr burk.

GAS-SPIS
I HVARJE KÖK

Modisten har uppgifter svåra att sköta, Arbete strängt för både hufvud och hand. — Rimliga anspråk hon stundom får möta Men oresonliga också ibland. Alla till lags hon försöker att vara, Kraft dock ej funnits, som sluttigt ej tröt. — Är det då något, som saken kan klara, Så är det Axa hafregrynsgröt.

Tillverkningsen af Axa hafrepreparater är mekanisk från det säden lossas från fartygen tills säckar och paketer tillslutas. Således full garanti för hygienisk fabrikation.

Axa Hafregryn i paketer koka på 3 min. efter det gröten kommit i kok.

Hårets vård

af

en framstående läkare.

En framstående läkare, som behandlar speciellt hårsjukdomar, förordar följande behandling: Sedan håret kammas och borstas med ren kam och borste, ingnides hårbotten omsorgsfullt med F. Paulis Azymol Stimulus. Sedan borstas håret ånyo väl, men ej hårdt. Denna behandling med Azymol Stimulus bör ske dagligen så länge håret faller af; sedermera minst tre gånger i veckan.

Märkliga nyheter:

Cecilia Bååth-Holmberg:

HEMMA I SVERIGE

Med ca 100 illustr. Pris 3:75.

Elisabeth Wærn-Bugge:

HEMMETS VÄVBOK

Med 200 illustr. Häft. 1 kr., klotb. 1:50.

Erhållas i bokh. o. direkt fr. LINDBLADS FÖRLAG, Uppsala.

ORTIMS HUSKUR.

Ortims stimulus och hårnäring å kr. 3:—, Ortims hårtvättextrakt å kr. 2:—

TAGER BORT MJÄLL, HÅRET SLUTAR ATT FALLA.

Gör håret tjockt, glansigt och vackert. — Ingen kliande hufvudsvål mera.

Ortims, den gamla hederliga huskuren, som tillredes under medicinsk ledning, befriar från mjäll och klåda, men det som mest skall glädja er blir då ni efter några veckors användning ser att nytt hår börjar komma fint och dunigt i början — men verkligt nytt hår börjar växa öfver hela hufvudsvålen. Det betyder ingenting, huru blekt, sprött och shabbigt håret ser ut, den gamla huskuren gör ändå att det får mjukhet och glans och skänker en äkta hårhälsa. Skrif efter Ortims huskur med bruksanvisning från Bergshammars gård, Skärarsåtra. Försäljning för Stockholm, MOREAUS parfymaffär, Birger Jarls gatan 18.

Centralstyrelsen för nämnda kassa. Adress Karlskrona.

Wio-lull.

N:r 90 .Orgryte kemiska tvättanstalt, Göteborg, utför all slags kemisk tvätt väl. Själft kan ni ju klara upp färgerna rätt så bra med en blandning af vatten, Sunlighttvål och ammoniak. Blöt en ren trasa håri, krama ur den och gnid därmed samt torka efter med torra handdukar. Blott ett mindre stycke i sänder behandlas.

Candide.

N:r 91. I Idun n:r 14 för 1911 finnes en artikel af Ellen Key, där ni kan få en bra adress i Venedig. I är adressen Pensionat Aurore, 1433 Riva Degli Schiavoni. Skrif dit och hör efter om de ha rum lediga, denna tiden är ju säsongen i Italien och därför fullt upptaget öfverallt. Jag känner till ganska många pensionat i Italien och prisen varierar från 5 till 12 lire pr dag. Vid Italienska sjöarna finnes ett utmärkt pensionat med all tänkbar komfort och priset är 8 å 10 lire. Hvad jag äfven vill råda er till är att skriva till Signora Mangani 24, Lungarno Acciajoli, Florens. Af henne kan ni få alla upplysningar samt dessutom tror jag att hon kan hjälpa er till inackordering i Venedig, eller dess närhet. I Rom har ni ju det utmärkta svenska pensionatet Via Ludovisi 46, där ni af dess älskvärda värdinna kan erhålla adresser och upplysningar. Och så har ni ju fröken Astrid Ahnfelts pensionat i Florenz. Om ni tillskrifver henne får ni nu adresser på lämpliga inackorderingar i Italien. Hennes adress är: 2 Via Poggia Gherardo, Settignano, Florenz.

Sissie Maxwell.

N:r 92. Res till Säter. Där är mycket vackert, stilla och idylliskt. Den lilla staden med sina tusen invånare är som en stor trädgård. Omkring hvarje hus en liten trädgård. En utmärkt inackordering erhåller ni å turisthotellet där, adress fru Hanna Rundkvist. Pensionspriset är 3,50 pr dag. Tillfälle till utflykter och fotvandringar till de vackra platserna rundt omkring staden. Men det finnes ju så många vackra platser i Dalarna och om ni går upp på Turistföreningens bureau, Norrlandsgatan 3, får ni prospekter och anvisningar på allt sevärdt i Dalarna. Priset för 14 dagars sejour med resa, drickpengar m. m., kan ni ju beräkna till 100 kronor.

Sissie Maxwell. (Forts.)

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:

J. B. Kommer i sinom tid i de smala spalterna.

Turéga. Hur kan ni orka sitta och skriva ihop ett sådant sammelsurium?

Jan Bølja. Låt oss se på papperen.

A. W. Tack, men värdikterna tränas på vårt bord.

V. Irgo. Tack, antages! Dagmar. Får återhämtas.

Inez H—n. Skrala vers.

R. L—n. Våren gör sig bäst utan dylika dikter.

E. B—m, A. G—m. Tyvärr kunna vi ej bereda plats för edra dikter.

Gunnel Björklid. Saknar hvarje spår af originalitet.

Inggerd hör till de bättre af de många versmakarna som skänkt oss dagens manuskriptpacke, men vi ha för ondt om plats och godt om dikter förut.

Stig Hede. För att en sådan artikel skulle kunna bli användbar, måste den uppge platsen där damällskapet finns, dess ledande krafter o. s. v. och för öfrigt frigöra sig från den banala notisjagarstilen.

Alke John rådes att hålla sig till den råa verkligheten.

Transito. Kom för sent.

Bohuslänska. Viljan är nog god, men vi måste också se till resultatet.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.

»Famijemedlem», Viby. 4:— pr gång.

»Vänligt bemötande». 4:50 pr gång. Likvid i postanvisning.

förlämnar sammetsmjuk, smidig och vacker hy, gör hals och händer hvita och njuka. Parfymeri FLORA, GEFLE.

Sophie Ljungström & Co Handskaffär. Etabl. 1879. Rekommenderas. 48 Mästersamuelsgat. 48, Stockholm.

CAVALLO är fortfarande

Sveriges förnämsta Velociped Stark. Lätgående. Elegant. Billig.

Den som haft tillfälle att se eller prova en Cavallo-velociped, den köper, säljer eller rekommenderar aldrig någon annan. Tag vara på denna annons och begär priskurant. Aterförsäljare och agenter, som önska en lättsåld velociped torde genast anmäla sig hos

Motorverken - Engelholm.

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Adolfsberg, Brunns- o. Badanstalt. 1 juni—31 aug. Inlandsnatur, barr- o. löfskog. Billiga lefnads-kostn. Läk: Eman. Larsson. Örebro.

Bie Vattenkuranstalt, Katrineholm. Kneippbad. Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Läkare: Professor Astley Levin, Sthlm.

Borg v. Norrköping. Alla slags bad o. behandl. lämpl. mot Rheumat., Gikt, Åderförkalkn. Nervsjukd. Nytt Radiuminhal. Inack. i pensionat o. sjukh. 1,75—6 kr. Läk: W. Bergwall.

Borgholm Kurort och hafsbad med sydlandsstklimat. Utm. bad. Tidsenl. utrustning. Vål fungerande vatten- o. kloakl. Läk. Johan O. A. Bergqvist. Strandv. 7 B. Sthlm.

Båstads Hafsbad o. Kuranstalt. 1/6—1/8. Mildt, jämnt klimat, härligt läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läk: Dr. G. Krikortz: Sjukgymn. E. Granfelt.

Dalarö Hafsbad. Våk. kur- o. rekreationsort. Naturskönt läge: hälsos. klimat. Gyttje-, tallbarrs-, kolsyrebad. etc. sjuk. Läk. Dr. C. Jansson. Uppl. D. Uthyr-byrå. R. 21.

Djursåtra Brunn. Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Vål serverade bad. Helluft. Omsorgsfull massagebehandling. Billigt. Läk: D. Liljeqvist, Hudiksv.

Fiskebäckskil Hafskuranstalt vid Västkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Bill. lefnadskostn. Nyttvidg. matsal. Läk: M. R. Ahlberg.

Fjällnäs Sveriges högst belägna luftkurort. I björkskogsbältet. Lämplig rekreationspl. Härl. fjällnatur, godt bord, c. 60 rum. Säsong: juni—aug. Läk: J. Webiörn, Uppsala.

Furusund Hafsbad o. Gyttjebad i Sthlms. skärg. 2 1/2 t. fr. Sthlm. Alla sorters bad, gymnastisk massage. 5 hotell, 50 villor. Läkare: Dr. Emil Zander, Sthlm. (Spec. Hjärtsjukd.)

Grennaforssa Berömd järnkälla. Gyttje- o. medic. bad. Mildt barrskogskl., härl. luft. Sjö. Bost. i brunnsparc. Adr.: Moheda. Läk: C. J. Hjort af Ornäs.

Götarpr Åsenhöga, Jönks: län. Naturskönt högt läge i skogrik trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Billigt. Massör. Läk: A. Aronsson, Stockholm.

Helsjöns kuranst. Horred, Västergöt. Reum., gikt, nerv- o. hjärtsjukd. Nutida bad, spec. gyttjeb. Radioakt. vatten. Barrsk. Godt bord. 30 maj—8 sept. Ny reg. Läk: G. Hjort af Ornäs.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den vackra Guldkroken vid Vättern. Utm. bad. Nytt strandbad. Goda bost. Läk: Dr. E. Tengstrand. Sthlm. För gymn. o. mass. Dr. Hj. Ekberg, Sthlm.

Hällby Brunn Radioaktiv Järnkälla. Fullst. varm- o. Kneippbad. Sommarsäsong 15 maj—1 sept. Läkare: Dr. Uno Wallin. Enköping.

Hälsans Brunnsanst., Hälsingborg, v. Öresund. Sofiakällan. Järnkälla. Alla med. badf. Härl. strandbad i Öresund. Reumatism, magsjukd., skroful. åkomor. Konvalescens. Läk: Dr. A. Björkman. Hälsingborg.

Johannisdal. Hälsobr. o. badanst. v. Köping. Öpp. slutet af maj—c. 20 aug. Järnk. med hög radioaktivitet, hvars vatten anv. äfv. till alla bad. Läk: Dr. Eriksson, Köping.

Källvik 1 1/2—2 1/2. Loftahammar. Lugnt, enkelt, billigt; skogrik, vindskyddad hafskust; fullst. brunns- o. badkur; radioaktiv järnkälla; dietkurer m. m. Läkare: Alfr. Ternell, Stockholm.

Lannaskede Härl. läge å Smål. högl. i skogr. trakt. Berömd järnk. Alla brukl. badf. Spec. gyttjeb. Kneippb. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk: Sigge Wikander, Sthlm.

Ljungskile rekreat. ort, härl. bad, barrskogar, järnk. Oroust skyddar f. västv. Förra årets omt. regim i societetsh., järnv., ångb., f. b. m. öfv. västk. b. Apot. Läk: Nath. Dahlberg.

Loka i skogr. trakt. Berömd järnk. Alla brukl. badf. Spec. gyttjeb. Kneippb. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk: Sigge Wikander, Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn o. badanstalt. Högt och torrt läge i natursk. trakt nära Kinneskulle. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läkare E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad o. klimatisk kurort i härl. nat. å västkusten, krusad af yppiga, skogsklädda höjder m. vackra promenadvägar. Läkare: Olof H:son Forssell, Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreationsort. Utmärkta gyttje-, kreuznacher-, half- o. hafsb. sjukgymn. massage. Tidsenl. anläggningar, bill. priser. Läk: Prof. A. Wide, Sthlm.

Malen, Båstad. Fullst. kurort. Varm- o. hafsb. Vidstr. barrskog. Sjukgymn., brunnsdrickn., dietisk behandling. Leksuga. Lektödarinna. Läk: Dr. K. C. af Klercker, Lund.

Marstrand Hafskuranstalt med utmärkta bad, spec. gyttjebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: J. Baummarstrand.

Medevi Skogssanat. Berömda järnk. m. radioaktiv utstråln. Utm. gyttje- o. halfbad. Sol o. luftb. Kalla bad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk: G. Bergmark, Uppsala.

Mörsils Sanatorium för bröstsjuka. Jämtl. Öpp. året om. Ren, stark. fjällluft. 1sta kl. bord. Elektr. belysn. Rikst. Överläkare: T. Horney. Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. och sanatorium. 1,100 f. ö. h. Öpp. hela året. Nauheimerb. m. flyt. kols., el. ljust. Inhalatorium. Röntgen- o. hög-frekvensafd. Läk: Fr. Odenius, Sthlm.

Nybro Brunns- och badanst. Praktiskt barrskog. Torr grusgrund. Vattenkur. Elektr. ljustbad. Gyttjeb. Nauheimb. Solbad. Billigt. Läkare: Lifmed. E. Jacobson, Stockholm.

Nynäs Hafsbad vid Nynäshamn modern, förstkl. kurort m. fullst. vattenkuranstalt o. alla mod. kurmedel. Läk: G. Rothman.

Porla Brunns- och badanst. Kraftiga järnvatten. Fullst. badanst. I term. 1/6—1/7, II term. 1/8—1/9. Postadr. Porla. Läk: Dr. H. Nauckhoff, Linnég. 12. Stockholm. Riks- & Allm. 144 60.

Ramlösa: Säs. 10/5—1/6. Älk.- o. järnk. Alla mod. bad, spec. Nauheimerb. Radiogenkur. Socker-, gikt-, njur- o. korp. Röntgenundersökn. Läk: Prof. K. Petré o. Dr. M. Ljungdahl, Lund.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, mass-, ljust-, hafsb. kallvattenkur, dietkur, radiumkur. Läk: Prof. G. Forssner, Uppsala, Dr. Thorling, Dr. Rietz, prof. Henschel.

Rostock hälsobrunn och badanst. invid Kroppefjäll. Naturskönt o. fridfullt. Ytterst mod. priser. Stn o. adr. Dals-Rostock. Läk: Gustaf Karlberg, Stockholm.

Ryd Brunns- o. Badanst., Radioaktiv järnk. Alla brukl. kurmedel. Kneippb. Natursk. läge. Skog o. insjöar. Lugn sommarv. Ytterst bill. lefnadsomk. o. badpr. Läk: D. B. Carlsten.

Saltsjöbaden Sanatorium o. badanstalt. Nynärs-tadt Radiuminstitut. Rum fr. 2.00. Överläk: Dr. Olof Sandberg.

Skagersbrunn Vatt. o. luftkurort med järnk. Härl. läge v. sjön Skagern. Alla badf. Radiuminst. Bekv. skjutsarfrstation, Badint. Nils G. Marén, Uppsala.

Strömstad Hafskuranstalt. Skydd. läge. Mildt hafsklimat, berömda gyttjebad. Järnkälla. Säsong 1 juni—15 sept. Läk: A. Berghel, Sthlm.

Sätra Brunn. 1.4 mil fr. Sala. Daglig vursttrafik, på beställn. automobil. Gyttjeb., gymn., massage; särskild matordn. för magsjuka. Öpp. 11/6—1/8. Läk: Prof. Friberger, Uppsala.

Söderköping Brunn o. bad. Fullst. badkur. Nauheimerbad. Elektr. ljust. Sjukgymn., mass. o. helluftsbh. Utm. skogspromen. Enk. lefnadssätt. Läk: R. Almqvist, Sthlm.

Södertälje Vattenkuranstalt, öppen året om. Alla varma o. kalla bad Fullst. Kneippbehandling. Mild och ren luft. Natursk. läge, vidstr. barrskog. Bill. priser. Läk: H. Tham. Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren o. starkkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunns- o. kurort, Kyrkhult, Blekinge, 1 Juni —1 Sept. Naturskönt läge i högt liggande skogstrakt. Utmärkta bad. Apot. Billiga lefnadsomk. Läkare: Doc. A. Levertin, Stockholm.

Tyringe Badanst. och Sanatorium. Fysikalisk-dietisk kurort. Ny restaurerad och mycket utvidgad. Billiga lefn.-kostn. Begär nya prosp. Läkare: Dr. O. Reimers, Tyringe.

Ulricehamns Sanatorium o. badanst. Öppet året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 300 m. öfv. hafvet. Alla brukl. badform., äfv. elektr. Läk: Joh. A. Andersson, Ulricehamn.

Varberg Hafsbad och gyttjebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttjebad. Elektr. ljustbad. Billiga afgifter och lefnadsomkostnader. Läk: Dr. O. F. Åberg, Stockholm.

Wermlands Eda Vattenkuranst. o. järnk. Säs. 1/6—1/7. Naturskönt, högt läge. Milsv. furusk. Alla brukliga badformer, spec. gyttjebad. Läkare: B. Möller, Stockholm.

Öregrund Hafsb.-anst. Härl., friskt läge. Goda o. bill. lefn.-förh. Lifl. ångbåtskommunikationer. Gyttje- & Nauheimerbad. Läk: Viktor Huss, Öregrund.

Östhammar Hafsbad. Skydd. läge vid vik af Ålands haf. Moderna badf., spec. Tvålmassageb. o. Fangob. Härl. hafsb. o. skogsluft. Billigt. Läk: Henrik Berg, Sthlm.

MAZETTIS ÖGON-CACAO

pr hektopaket 45 öre,

delikat — kraftig — hälsosam.

Högsta näringsvärde! Lämna ingen bottensats!

MAZETTIS SPIS-CHOKOLADER

med eller utan mjölk

särdeles fina och välsmakande.

Källvik 1 1/2—2 1/2. Loftahammar. Lugnt, enkelt, billigt; skogrik, vindskyddad hafskust; fullst. brunns- o. badkur; radioaktiv järnkälla; dietkurer m. m. Läkare: Alfr. Ternell, Stockholm.

Lannaskede Härl. läge å Smål. högl. i skogr. trakt. Berömd järnk. Alla brukl. badf. Spec. gyttjeb. Kneippb. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk: Sigge Wikander, Sthlm.

Ljungskile rekreat. ort, härl. bad, barrskogar, järnk. Oroust skyddar f. västv. Förra årets omt. regim i societetsh., järnv., ångb., f. b. m. öfv. västk. b. Apot. Läk: Nath. Dahlberg.

Loka i skogr. trakt. Berömd järnk. Alla brukl. badf. Spec. gyttjeb. Kneippb. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk: Sigge Wikander, Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn o. badanstalt. Högt och torrt läge i natursk. trakt nära Kinneskulle. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läkare E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad o. klimatisk kurort i härl. nat. å västkusten, krusad af yppiga, skogsklädda höjder m. vackra promenadvägar. Läkare: Olof H:son Forssell, Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreationsort. Utmärkta gyttje-, kreuznacher-, half- o. hafsb. sjukgymn. massage. Tidsenl. anläggningar, bill. priser. Läk: Prof. A. Wide, Sthlm.

Malen, Båstad. Fullst. kurort. Varm- o. hafsb. Vidstr. barrskog. Sjukgymn., brunnsdrickn., dietisk behandling. Leksuga. Lektödarinna. Läk: Dr. K. C. af Klercker, Lund.

Marstrand Hafskuranstalt med utmärkta bad, spec. gyttjebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: J. Baummarstrand.

Medevi Skogssanat. Berömda järnk. m. radioaktiv utstråln. Utm. gyttje- o. halfbad. Sol o. luftb. Kalla bad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk: G. Bergmark, Uppsala.

Mörsils Sanatorium för bröstsjuka. Jämtl. Öpp. året om. Ren, stark. fjällluft. 1sta kl. bord. Elektr. belysn. Rikst. Överläkare: T. Horney. Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. och sanatorium. 1,100 f. ö. h. Öpp. hela året. Nauheimerb. m. flyt. kols., el. ljust. Inhalatorium. Röntgen- o. hög-frekvensafd. Läk: Fr. Odenius, Sthlm.

Nybro Brunns- och badanst. Praktiskt barrskog. Torr grusgrund. Vattenkur. Elektr. ljustbad. Gyttjeb. Nauheimb. Solbad. Billigt. Läkare: Lifmed. E. Jacobson, Stockholm.

Nynäs Hafsbad vid Nynäshamn modern, förstkl. kurort m. fullst. vattenkuranstalt o. alla mod. kurmedel. Läk: G. Rothman.

Porla Brunns- och badanst. Kraftiga järnvatten. Fullst. badanst. I term. 1/6—1/7, II term. 1/8—1/9. Postadr. Porla. Läk: Dr. H. Nauckhoff, Linnég. 12. Stockholm. Riks- & Allm. 144 60.

Ramlösa: Säs. 10/5—1/6. Älk.- o. järnk. Alla mod. bad, spec. Nauheimerb. Radiogenkur. Socker-, gikt-, njur- o. korp. Röntgenundersökn. Läk: Prof. K. Petré o. Dr. M. Ljungdahl, Lund.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, mass-, ljust-, hafsb. kallvattenkur, dietkur, radiumkur. Läk: Prof. G. Forssner, Uppsala, Dr. Thorling, Dr. Rietz, prof. Henschel.

Källvik 1 1/2—2 1/2. Loftahammar. Lugnt, enkelt, billigt; skogrik, vindskyddad hafskust; fullst. brunns- o. badkur; radioaktiv järnkälla; dietkurer m. m. Läkare: Alfr. Ternell, Stockholm.

Lannaskede Härl. läge å Smål. högl. i skogr. trakt. Berömd järnk. Alla brukl. badf. Spec. gyttjeb. Kneippb. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk: Sigge Wikander, Sthlm.

Ljungskile rekreat. ort, härl. bad, barrskogar, järnk. Oroust skyddar f. västv. Förra årets omt. regim i societetsh., järnv., ångb., f. b. m. öfv. västk. b. Apot. Läk: Nath. Dahlberg.

Loka i skogr. trakt. Berömd järnk. Alla brukl. badf. Spec. gyttjeb. Kneippb. Radium-Institut. Säs. börj. 1 juni. Läk: Sigge Wikander, Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn o. badanstalt. Högt och torrt läge i natursk. trakt nära Kinneskulle. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läkare E. Pontén, Göteborg.

Lyckorna Hafsbad o. klimatisk kurort i härl. nat. å västkusten, krusad af yppiga, skogsklädda höjder m. vackra promenadvägar. Läkare: Olof H:son Forssell, Sthlm.

Lysekil Klimatisk kur- och rekreationsort. Utmärkta gyttje-, kreuznacher-, half- o. hafsb. sjukgymn. massage. Tidsenl. anläggningar, bill. priser. Läk: Prof. A. Wide, Sthlm.

Malen, Båstad. Fullst. kurort. Varm- o. hafsb. Vidstr. barrskog. Sjukgymn., brunnsdrickn., dietisk behandling. Leksuga. Lektödarinna. Läk: Dr. K. C. af Klercker, Lund.

Marstrand Hafskuranstalt med utmärkta bad, spec. gyttjebad, goda kommunikationer, billiga lefnadsomkostnader. Läkare: J. Baummarstrand.

Medevi Skogssanat. Berömda järnk. m. radioaktiv utstråln. Utm. gyttje- o. halfbad. Sol o. luftb. Kalla bad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk: G. Bergmark, Uppsala.

Mörsils Sanatorium för bröstsjuka. Jämtl. Öpp

ANNONSBR skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

VÄL REKOM. BARNSKÖTERS KOR erhålla platser genom Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsgatan 107. Exp.-tid 9-4, lördags- o. helgdagsaft. 9-2. Riks- och allm. telef. 4047.

KVINNLIG KORRESPONDENT med förfärdighet i stenografi och maskinskrifning samt svenska, tyska och engelska språken får god anställning vid bruk i Dalarna. Svar jämte ref. till »Bra plats 1914», under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

FRISK, bildad, ej alltför ung flicka, något kunnig i matlagning, villig att sköta en tjänarinnas åligganden erhåller plats i mindre familj på landet. Svar med foto sändes till »A», Iduns exp., Sthlm.

YNGRE FAMILJ på landet (nedre Norrland) önskar i hemmet en flicka, ej allt för ung, som sällskap och hjälp med något sömnad och dyl. mot fritt vivre. Svar till »Enkel och snäll», Iduns exp., Sthlm.

ELEMENTARBILDAD flicka frångodt hem, glad, villig och ordentlig, kan få god plats inst. 1 maj, att tillsammans med husmodern sköta alla hemmets sysslor (utom tvätt), i två pers. hushåll på landet nära Sthlm. Betyg, foto och rek. torde insändas snarast till »Fru X», Stockund.

EN SNÄLL, stadig och fullt pålitlig äldre flicka som vill åtaga sig att sköta äldre ensam och nervös fru på landet samt hennes hem för god plats med eget hem och god aflönning. Svar omg. till »Fru S», Iduns exp., Stockholm.

I NATURSKÖNT belägen prästgård önskas mot fritt vivre och fria resor nu genast ung kvinnlig sjukgymnast för att 1/2 timme dagligen meddela gymnastisk behandling åt en ung dam. Svar till »S», Snaflunda p. r.

TVANNE enkla flickor erhålla plats i lifen familj där husmodern är sjuk, den ena för att sköta matlagning och öfriga inomhushörsömm. Den andra för att vårda den sjuka. Svar till »Nu genast», Iduns exp.

FÖR UNG, bildad, ordentlig och barnkär flicka finnes plats ledig för tillträde 1 maj eller snarast därefter som husmoders hjälp i tjänstemannafamilj på landet. Svar med foto och löneanspråk sändes till »Värmland 1/5», Box 79, Karlstad.

ELEVER mottagas i Gobelinväfnad. Kurs 3 mån. hos Amelie Fjæstad, Rocksta, Arvika.

EN BARNFRÖKEN sökes för sommaren af skogschefsfamilj med 4 barn i åldern 3 1/4-9 1/2 år. Närmare upplysningar af Fru Viola Nilsson, adr. Sikfors.

EXAM. SJKSKÖTERS KOR erhålla privatvård. Fasta platser. Förenade Sjuksköterskehemmet, riks. norr 671, Malmkillnadsq. 44, Sthlm.

BARNKÄR fröken eller flicka, som vill hjälpa husmor att sköta om och sällskapa med två små barn om 3 och 1 1/2 år får god plats i familj (där jungfru finnes) men som under sommaren ämnar bo vid skånsk badort, där alla skola åta sig restauranten. Svar med foto och uppgift om möjliga betyg och ref. samt pret. till Fru direktör Helleberg, Kungsgatan 68, Stockholm.

UNG DAM, helst med någon kontorsvana, som kan i mycket lönande förtag emot säkerhet insätta cirka 4-5 000 kronor, erhåller god plats i Stockholm. Kontorstid 10-3. Svar till »Angemått plats», Sv. Telegrambyråns Annonsafdelning, Stockholm, f. v. b. LÄRARINNO, som önska platser för kommande läsår, torde snarast anmäla sig å Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Stockholm. Etabl. 1887.

ANSPRÄKSL., bild. flicka, ej under 25 år, och kunnig i enklare matlagning får god pl. att tillsammans med yngre fru sköta 2 personers hushåll. Ej grofsysslor. Fm.-medlem. Svar m. foto o. rek till Nya Inackorderingsbyrå, Stockholm.

I LÄKAREFAMILJ, stad (större badort) får daglig hushållsfröken plats. Medlem af familjen. Jungfru finnes. Vid. Nya Inack-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Sthlm.

FÖR EN ANSPRÄKSLÖS, sykkunnig flicka, ej under 23 år, finnes plats 1 maj för 3 barn mellan 8-3 år. Bästa rek. erfordras. Svar till Doktorinnan Cedergren, Vänersborg.

BÄTTRE FLICKA med goda rek. får plats för 2 barn 4 o. 7 år. Svar med lönepr. o. foto till »G. P.» Allm. tidningskont. Gust. Ad. torg.

KVINNLIGT biträde, van i glas- o. porslinsaffär får fördelaktigt plats i en af Norrlands större städer. Svar till »Norrland 1914», Tidningskontoret Gustaf Adolfs Torg.

EN SNÄLL och ordentlig, äldre barnjungfru sökes till 1 juni att sköta första barnet. Ensamjungfru finnes. 10 min. utanför Stockholm. Svar med löneanspråk och ålder till »Junii», postkontoret, Tegnérgatan p. r.

UNG, duktig, bildad kvinna med fint, treffligt sätt och godt utseende får förmånlig plats som husföreståndarinna i stad. Svar med foto torde insändas till »Godt hem», Iduns exp.

GOD SÄLLSKAPSPÅS hos äldre dam i Sthlm. Jungfru finnes. Samman vid badort »Norra Inack-Byrån», Malmkillnadsq. 27, Sthlm.

Vid Länslasarettet i Kungälf är hushållerskeplatser lediga att tillträda den 15:de nästa juni. Lönen är 400 kr. kontant, fri bostad, kost samt värme och lyse. Ansökningar åtföljda af betyg från förut innehafda befattningar samt frejdebetyg, mottagas af Lasarettsdirektionen i Kungälf före den 10:de nästa maj. Kungälf den 9 april 1914. LASARETTSDIREKTIONEN.

Tvenne öfversköterskeplatser vid Wadstena hospital och asyl kungöras härmed till ansökan lediga. Löneförhållanden: 500 kronor kontant, tjänstestekläder och allt fritt jämte ålders tillägg efter 2, 5 och 10 års tjänst med respektive 10, 20 och 40 % af begynnelselönen. Ansökningar insändas till Öfverläkaren före den 1 nästkommande maj, och skola tjänsterna tillträdas två månader därefter.

Anspråkslös, duglig flicka, villig sköta och delt. i alla inomh. förekommande görom., där jungfru ej finnes, erhåller genast plats i hem på landet. Svar till »X. 25», Iduns exp.

Hushållsföreståndarinna för Finspongs Slottsclubb sökes att förestå hushåll för c:a 30 personer. Måste förut hafva innehaft liknande befattning och vara kompetent att själfständigt göra alla inköp samt föra alla räkenskaper. Lönen utgör kr. 50:— per månad jämte kost och fri bostad, bestående af 2 rum med badrum; vidare erhålles fri tvätt, elektr. ljus och värmeledning. Tillträde den första juni innevarande år. Ansökan med betygafskrifter och foto insändes före denna månads utgång till

Finspongs Slottsclubb, Finspong.

Förestånderska sökes för Sätters hospital. Fördingar: elementarbildning, aflagd sjuksköterskeexamen och god skolning i sinnessjukvård. Aflöningsförhållanden: 900 kronors begynnelselön. 10 + 10 + 20 % tillägg efter resp. 2, 5 och 10 år, fria naturaförmaner, äfven tjänstestekläder. Platsen skall tillträdas den 15 juli. Ansökan göres hos

ÖFVERLÄKAREN, Hospitalet, SÄTTER.

Vid Sätters hospital finnes plats ledig d. 15 nästk. maj för kokerska, som tillika skall vara hushållerskans närmaste biträde; lön 336 kr. pr år (jämte 3 ålderstillägg efter resp. 2, 5 och 10 års tjänstgöring), bostad, kost m. m. Sökande torde insända sina ansökningar, ovillkorligen åtföljda af styrka betygafskrifter och frejdebetyg, till

Hospitalskontoret, Säter.

Ung, bildad flicka (tyska eller svenska), villig gå fru till handa och vara sällskap och hjälp åt 2 större barn, önskas för sommaren af familj, boende å villa utanför Malmö. Goda referenser önskas. Svar helst med fotografi, till Fru Major Bertha Wahlgren, Östergatan 30, Malmö.

Stenograf och Maskinskrifverska. Ung dam, som snabbt och säkert stenograferar svenska, tyska, engelska och om möjligt franska, erhåller från den 1 juni eller förr förmånlig anställning. Svar med betygafskrifter och referenser insändas snarast till A.-B. Svenska Kullagerfabriken, Göteborg.

Öfversköterska sökes till Malmöhus läns provisoriska vårdanstalt för sinnessjuka i närheten af Helsingborg — 40 patienter — 9 personal. Platsen tillträdes den 1 juni 1914. Flerårig hospitalpraxis erfordras. Begynnelselön 700 kronor, fria tjänstestekläder, bostad, mat, tvätt. Helst personlig, eljest skriftlig ansökan med betyg och foto till Regementsläkare Ernfrid Möller, Helsingborg.

Fil. kand.

skicklig i matem. erh. sommarplats i prästg. å landet. Svar med rek. och lönepret. till »Kyrkoherde», Iduns exp.

Infödd fransysk dam,

medelålders, angenämt sätt och utseende, med god musikalisk utbildning, sökes som sällskap för medelålders änkefru. Godt och respektabelt hem. Svar med bifogade detaljerade upplysningar samt fotografi torde benäget sändas sign. »Verkligt godt hem», under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

JUNGE GEBILDETE DAME,

intelligent und musikalisch, mit gediegener Sprachkenntniss, Deutsch, Englisch und Französisch, findet angenehmen Aufenthalt in den Sommermonaten, event. das ganze Jahr, am Strande in der Nähe von Malmö, Schweden. Geil. Antwort an »Familienmitglied Fabrikanten Familie zwei Kinder, Schweden», Gumaelii Annonsbyrå, Malmö.

PLATSSÖKANDE

UNG LANDTBROKAREDOTTER söker plats i familj såsom fröken verkliga hjälp; är sykkunnig samt genomgått pr. skola. Svar till »Familjemedlem», Öskeviksby p. r.

ENKEL, bildad, musikalisk flicka önskar plats som hjälp och sällskap på egendom. Har genomgått hushålls-, sy- och sjukvårdskurs. Svar till »Familjemedlem 27 år», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL, bildad flicka önskar plats som sköterska. Har genomgått 1-årig kurs i sjukvård och dessutom 3 mån. sinnessjukvård. Betyg och rek. finnes. Svar till »A. T.», Iduns exp. f. v. b.

EFTER sina studier utomlands önskar ung dam komma på större herrgård där hon genom sin sång och musik kan sprida trefnad eller undervisa. Är äfven fullt kunnig i tyska och engelska. Närmare »L. af S.», Kungsporsavägen 20 III, Göteborg.

EN ung och barnkär flicka önskar plats i familj att sköta 1 eller 2 barn. Något kunnig i sömnad. Svar till »19 år», Köping p. r.

19-ÅRIG FLICKA, som genomgått 8-klässigt läroverk samt därtill hörande skolkökskurs, önskar plats som husmoders hjälp och sällskap. Någon lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Sundsvall p. r.

ENSAMSTÄNDE flicka önskar till hösten plats i fam., där jungfru finnes, såsom husmoders hjälp. Eget eget rum önskas. Svar till »Familjemedlem hösten 1914», Göteborg 9.

UNG bättre flicka som genomgått hushållsskola, vistats 1 år i England, önskar plats i familj att vara frun behjälplig med förekommande göromål. Helst i Stockholm. Lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem J.», Iduns exp. f. v. b.

FÖRLOFVAD FLICKA önskar under maj månad komma i finare familj för att deltaga i hushållsgöromål. Svar med prisuppgift till »I maj», Iduns exp. f. v. b.

I GODT HEM, där jungfru finnes, sökes plats, som husmoders verkliga hjälp af bättre, hushållsven flicka, kunnig i matlagning o. s. v. Goda betyg. Svar t. »Arbetsglädje-Villig», Sv. Telegramb. Sthlm f. v. b.

SJKSKÖTERSKA önskar arbete för sommaren på sanatorium eller privat. Svar till »Sjuksköterska 1914», Arvika p. r.

ENGLISH LADY residing in Stockholm desires engagement for summer months. Apply »Englishwoman», Iduns exp., Sthlm.

UNG kvinnlig gymn.-dir. önskar plats vid badort hos läkare eller privat person i Sverige eller utrikes. T. Bruhn, Råbyggt. 9, Lund.

UNG lärarinna önskar under sommarmånaderna plats i familj. Intresserad och van vid husliga sysslor samt barnkär. Benägna svar under adr »Feriaplats, sommaren 1914», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

BÄTTRE FLICKA önskar plats för mindre barn. Har genomgått Barnavård och har i flera år skött späda barn. Goda betyg. Svar till »Mycket barnkär», Iduns exp. f. v. b.

KVINNL. exam. sjukgymn. önskar plats vid badort eller i fam. Rek. af läkare. Bästa ref. Svar till »Musikalisk», Iduns exp. f. v. b.

I BÄTTRE FAMILJ, helst i Skåne, önskar bild. flicka plats öfver sommaren. Villig till hvarjehanda i hemmet förekommande göromål, gärna trädgårdsarb. Svar till »Sommarhjälps», Iduns exp.

TYSK LÄRARINNA med högre kompetens, något förtrogen med sv. språket, söker anställning under juli i sv. familj att undervisa i tyska. Svar till Clara Kuhn, Grüne Strasse 2, Posen, Tyskland.

NORRLANDSFLICKA från aktadt hem önskar plats å herrgård eller pensionat. (Helst Västerg.) Kunnig i matlagning, sömnad, väfnad, skrifögöromål, musik. Ref. finnes. Svar till »Norrlandsskoga», Iduns exp., Sthlm.

PLATS SOM SÄLLSKAP eller hjälp i ett hem sökes av en 30 års något klen flicka mot en billig inackordering. Helst på landet. Svar till »L. R.», Iduns exp. eller tel. allm. o. riks St. 6933.

23-årig värmländska

af god familj, genomgått hushållsskola samt kunnig i enklare och finare handarbeten, önskar mot fritt vivre plats i god familj som husmoders hjälp och sällskap. Svar till »Familjemedlem», Östra Emtervik p. r.

Läkaränka, ex. sjukgymnast, intres. af sjukvård önsk. und. som. plats på landet, helst där två barn om 3 1/2 o. 7 år få medf. Är villig åtaga sig värninneplats eller hjälpa klen husmoder med hem. sköt. Kun. i alla prakt. göromål. Goda ref. Svar till »Doktorinnan E.», Skottes Annonskont., Odeng. 63, Stockholm.

INACKORDERINGAR

INACKORDERINGAR (helst ungdom) mottagas under sommaren å naturskön herrgård vid skog och sjö i Östergötl. Jakt, fiske, kalla och varma bad, elektr. ljus, rikstelt, tennis och piano finnes. Ref. önskas och lämnas. Svar till Norasjö, Karlsby.

STILLA HEM i det vackra Tjörnarps (Skåne) mottager fr. 15 maj några bild. personer, hvilka önska inack. på längre eller kort. tid. Vackra promenader. Svar till »Villa Haga», Tjörnarps.

INACKORDERING erh. i trefligt hem å herrgård i n. Småland. Högt läge — 250 m. ö. h. — i skogrik och naturskön trakt. Adr. Fru Ch. Wickbohm, Gransbo, Tranås.

I TREFLIG tysk prästgård på Rügen emottagas, som pensionärer, några svenska damer. Afgiften pr. mån. 120 mark för pension och undervisning. Svensk. refer. Pastor Cyrus Bobbin, Rügen.

TVANNE DAMER kunna få bo fullt obemärkt i bättre hem i S. Helsingl. Diskretion hederssak. Svar till »Stilla hem», under adr. S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

TVA unga flickor (sysstrar) önska under sommaren inackordering i bildadt landthem (ej pensionat). Svar till »G. o. E.», Tidningskontoret, Karlavägen 6, Stockholm.

SOMMARVISTELSE. Ung dam önskar under månaderna maj-augusti inackordering på landet, (helst på större egendom), i hälsosam trakt, i familj där ungdom finnes. Svar med prisuppgift pr månad till »Sommarvistelse 1914», under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

I godt, musik. hem vid badort får ung, bild. flicka från 1:sta maj inackord. med tillfälle att lära hushåll. Svar till »Sommar», Iduns exp., Sthlm.

UNG LÄRARINNA önskar för nästa läsår inackordering i bildadt hem helst å Osteralm. Svar till »Hösten 1914», Pappersh. Engelbrektsq. 10, Sthlm.

I RYMLIG PRÄSTGÅRD vid barrskog i Västmanland finnes några platser lediga för dem som önska god inackordering för sommaren. Piano finnes. Pris 65 kr. i mån. Vidare Fru A. Hedelin, Jäders bruk. Riks Medåker 15, Sommarhem.

Inackorderingar mottagas i vacker trakt i närheten af Vättern. Svar till Adalen p. r. Habo.

Konfirmander

mottagas 29 juni-9 aug. Kamrater finnas. Tillfälle till bad. Kyrkoherde Axberg, Normlösa (Österg.).

På landtegendom

i mellersta Värmland, härligt belägen vid skog och sjö, mottages inack. från 15 maj. Piano, rikst. Ref. Svar till Norra Vikens herrgård, Molkom.

VINOLIA

Tvålar, Parfymer och Toilett-Artiklar

De som med rätta äro stolta öfver sin blomstrande hy använda Vinolia, ty de veta, att Vinolia aldrig kan skada densamma, utan endast verka välgörande.

Vinolia Generalagentur i Skepparegatan 6, STOCKHOLM Ö. DJ.

Inackordering,

helst i prestgård i närheten af Stockholm önskas af akademiskt bildad man som är villig att mot någon ersättning meddela undervisning i vanliga skolämnen (eventuellt äfven åt mera försigkomna elever) eller deltaga i förekommande expeditionsgöromål. Svar till »K. G. E.», Allmänna Tidningskontoret, Stockholm.

Unga flickor

eller gossar, som önska lära eller utbildta sig i tyska språket erbjudas angenäm vistelse i prestgård omedelbart intill universitetsstaden Göttingen i provinsen Hannover. Bästa referenser. Pastor Held, Weende bei Göttingen.

Östermalms Sjuk- och Hviloem,

12 Floragat. 12, 2 tr. (hiss) Stockholm. Rikst. 9752. Allm. tel. 9755. Referenser till följande herrar läkare: Alfred Berghel, Harald Ernberg, Arthur Fürstenberg, E. O. Hultgren, Arnold Josefson, Gottfrid Rystedt. Prospekt sändes på begäran. För allmänheten serveras 2 tr. upp 1:a kl. bad: Elektriska ljusbad, massagebad, tallbarrsbad, halfbad m. fl. Föreståndarinna HILMA FREDLUND. Rikstelt. 9012. Allm. tel. 1250.

UNGA FLICKOR erbjudas grundlig undervisning under skicklig lärarinna ledning i hushåll, söm- och handarbeten, samt trädgårdsskötsel vid Ljungby välkända Husmoderskola (Småland). Naturskönt beläget. Begär prospekt. Adr. A. Bäckström, Ljungby. Obs.! Tillfälle till enklare nöjen.

Vid Folkhögskolan å Lunnevad

börja den 6 maj nya kurser för unga kvinnor:

1. I Folkhögskolan (första årskursen).

2. I Övre avdelningen (andra årskursen med husmoderskurs i nyuppförd lokal).

Mindre bemedlade erhålla statsstipendier (vilka år 1913 uppgingo till högst 60 kronor.)

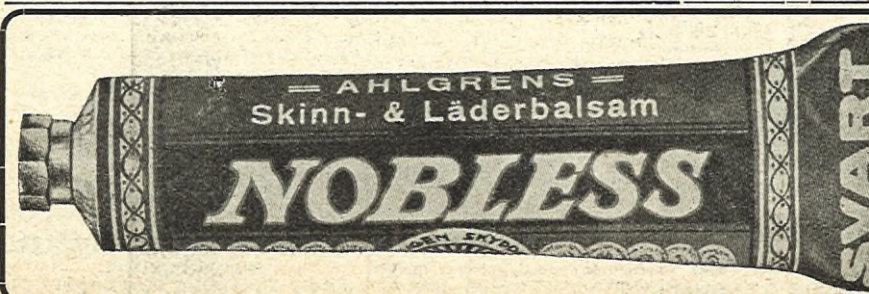
Fullständigt program sändes och anmätningar mottagas av Rektor H. ODHNER, adr. SJÖGESTAD.

Turkiska badet,

i Malmtoresbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Yppersta medel för bibehållande af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flere i sällskap. Pris kr. 1:50.

Lättare arbete i hushållet.

Stortvätt kan undagöras på en förmiddag med Castoria- tvål. Ingen borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnelagret, 24 Smålandsgat., Sthlm. Prospekt franko.

Bra och bekväm att medföra på resor är en tub av Ahlgrens Skinn- o. Läderbalsam "Nobless". Den är renlig vid handhavandet o. dess användning vållar minsta möjliga besvär. "Nobless" är för skodonen vad en god tvål är för händer och ansikte. I tuber å 35 öre svart, brun, gul och vit.

Det bästa läkemedlet är
NISSENS
ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Gymnastikdirektörsexamen
aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 14 sept.
Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Göteborgs Gymnastiska Institut,
Göteborgs Arkader, Göteborg,
längsta o. fullständigaste specialkurs i **Sjukgymnastik o. Massage.**
Ny kurs börjar den 12 sept.
Begär prospekt!

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästarsamuelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
(ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl. 10 i. m. N:r 37 Mästarsamuelsgatan, 2 tr. upp. Prospekt begäres städe under adress Engelbrektsgratan 43 B, II.

Majorskan Edmanns (Varberg) Rynktinktur
anses vara det yppersta medel att borttaga rynkor, pormarkar, Gör hyn klar, slät och skär, föryngrar utseendet betydligt.

Champoning
är beredd af finaste ingredienser, borttager mjäll, ger glans.
Förnämsta Parfymaffärer.

ROYAL WINDSOR
Det berömda härstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden: **Royal Windsor Perfectionne.** En alltmått stög försäljning. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto.
Nederlag: Franska Parfymmagasinet, Hoflev., 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

Afmagringstvål,
— absolut verkande — oskadligt. —
Pris kr. 4.50 + porto. Försändes diskret.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör,
21 Drottninggatan 21.

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af långa ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris 6 kr. + porto. Förs. diskret.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör, 21 Drottningg. 21, Sthlm.

Förnämsta medel att skydda huden och bevara hyns friskhet är
Oatine-Grème
— en kraftig, snöhvitt naturprodukt af ren hafre. Äkta Oatine-Grème i hvit burk med grönt lock från

The Oatine Co., London, säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. per burk. Oatine-Grème, -Tvål, -Puder o. -Balsam finnas öfverallt samt hos A. W. Northing, Biblioteksgatan 11, Birgerjarlsgat. 16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

MOMENTAN. Bästa färg-hår och skägg. Är för hälsan oskadligt. Verkan ögonblicklig. Faller ej vid tvättning. Pris 5 kr. pr sats.
Ziwertz Efr., Göteborg.
Återförsäljare rabatt.

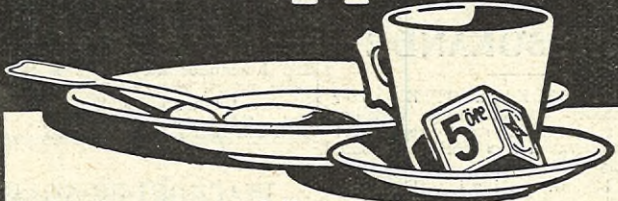
De bästa skolfröarna för trädgårdar, villor m. m. bära märket Stockamöllan och lämnas **fraktfritt** af 15 kr. öfver hela landet. Besälles från Stockamöllans A.-B., adr. Stockamöllan. Tel. 9.

Yoghurt-Margarin

Marknadens förnämsta margarin innehåller den s. k. Bulgariska mjölken, känd öfver hela den civiliserade världen för sitt välgörande inflytande på den mänskliga organismen.
Smaken frisk och med mycket utpräglad smörarom. Tillverkas endast af

AGRA MARGARINFABRIK,
Stockholm.

Köfvsoppa

bereder man bäst af **MAGGI'S** Buljong-Tärningar

Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar d. 15 sept. 1914 sitt 11-te arbetsår för 8 unga flickor, som slutat skolan. Kursen omfattar: enklare och finare matlagning, handarbete och vävning samt födämslära, bokhålleri och främmande språk. Elever mottagas endast för helt år. Pris 500 kr. Närmare upplysningar och referenser lämnas av

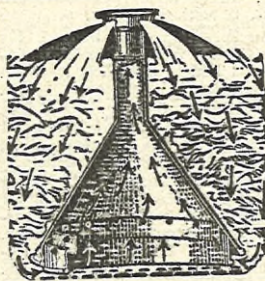
Gertrud Walin, Signe Philip,
LEKSAND.

Maltestorps Helpension för flickor

börjar sitt tionde läsår den 7 september 1914.
Elementarskola. Trädgårdsskola.

Hushållskurs (anmälningar mottagas intill den 1 juni).
Fortsättningskola omfattande, vid sidan af den teoretiska undervisningen valfria kurser i sömnad (linnesöm, klädsöm, broderier), vävning, knyppning, porslinsmålning, läderplastik och papparbeten.
Undervisning meddelas i musik. Franska eller engelska äro obligatoriska talspråk. Infödd fransk, engelsk och tysk lärarinna. Elevantalet begränsat. Prospekt på begäran.

Elsa Dyrssen.
Adr.: Maltestorp, Särö.

Stor extraförtjänst

erhåller hvarje fru på landet, som vill upptaga order å tvättapparaten "Fontän" oumbärlig i hvarje hem. Begär prospekt.

Högman & Stark,
STOCKHOLM.

Andra dragningen

Kristinedals Barnkolonis LOTTERI

Pris 2 kr. pr lott. — Dragning före utgången af juni 1914.
Hvar tionde lott vinner.

Bland vinsterna, som hafva ett sammanlagt värde af öfver 90,000 kr., märkas:
Automobil, 1600 hkr. "Torpedphaeton" från Scania-Vabis, värd Kr. 9,000.—
Obs! Mycket lättsåld för vinnare som själf ej önskar använda automobil!
Ruff-motorbåt, 10,6 meter lång, om 2 1/4 hkr. 8-85 knops fart. Kr. 7,400.—
Fullst. eleg. möblemang till 4 rum, kök o. jungfrukammare. Kr. 5,000.—
Autopiano Kr. 2,000.—
Antikt skåp af ek, almrot m. m. Kr. 1,500.—
samt dessutom en myckenhet värdefulla vinster, såsom: 2 Herrumöbler i pol. björk (1,300 och 700 kr.), silfverschatull på fot (Kr. 1,275), pianino (1,050), juvelsmycken (1,000, 350, 152), rubinring (825), äkta pärlhalsband (450), sängkammarmöbel, hvitl. (500), silfverföremål (375, 300, 260, 190, 180 etc.) samt talrika andra föremål af silfver, nysilfver, koppar och mässing, oxideradt tenn, kristall, porslin etc. etc.
Insänd rekvisition, märkt M 3, pr bref eller brefkort (ej försköttsslikvid) under adress: **Kristinedals barnkolonis lotteri, Artillerigatan 60, Stockholm.** I den ordning rekvis. inkomna sändas lotterna mot postförskott för lottpriset å 2 kr. st. jämte kostnad för porto och dragningslista. Angif tydlig adress.
Bengt Oxenstierna, Lotteriets föreståndare.

Vi rekommendera härmed vår särskilda afdelning för

BACKFISCH-KONFEKTION

18 Regeringsgatan 18

hvarest

Säsongs-Nyheterna

Promenad-Dräkter,
Kappor & Koftor,
Klädningar, ylle & bomull,
Hufvudbonader m. m.

nu äro inkomna.

AKTIEBOLAGET

M. BENDIX,

18 Regeringsgatan 18,
STOCKHOLM.

Sändningar för benäget urval expedieras till ärade kunder samt till i landsorten kända personer.

Göteborgs Nya Husmodersskola,

S. Allégatan 2 A. Rikst. 106 24.

Husmoderskurser på 1 o. 2 term. med början i jan. o. sept. Grundlig och praktisk undervisn. i enkl. o. fin. matlagning, bakning, konserv., dukn., serv. m. m.; rengöring (obs! största delen af rengöringsarbetet överlämnas efter de första veckorna åt tjänarinnor); linnesöm utan träckl. (varje elev disp. en symaskin); nushållsbokf. o. -beräkning; hälso- o. sjukvårdslära; barnavård, prakt. o. teoret. (valfr.) Kortare kurser i matlagning, o. linnesömnad f. m. eller e. m.

Prospekt o. upplysningar på begäran.

Elvira Friberg,
f. d. lärarinna vid Fackskolan
för Husl. Ekonomi, Upsala.

Hildegard Friberg,
Utexaminerad lärarinna i huslig ekonomi.

Utbildningskurs för praktiskt socialt arbete.

Centralförbundet för socialt arbete anordnar sin fjärde utbildningskurs för personer, som vilja ägna sig åt bostads- eller fosterbarninspektion, annat barnavårdsarbete, socialt arbete vid fabriker eller som i allmänhet önska förvärfa socialt kunnskap.

Kursen börjar 1 oktober 1914 och pågår till sommaren 1915. Anmälningstiden utgår 1 juni 1914. Alla upplysningar meddelas efter hänvändelse till C. S. As byrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Fröbel-Institutet i Norrköping

omfattar följande kurser för unga flickor:

A. Utbildning för kindergården. B. Utbildning för uppfostraninnekallet i hemmet eller förberedelse för barnavårdsarbete i allmänhet. C. Kurs i späda barns vård. Ansökningar till kurs A och B böra insändas till undertecknade, före den 10 juni. Närmare upplysningar genom prospekt.
Ellen och Maria Moberg.

Benninge Hemskola

adress Strengnäs.

Sommarkurs: finaste matlagning, sömnad, trädgårdsskötsel m. m. från 4 maj till 27 juni.

Kurs för fruar o. fröknar: matlagning, inkokningar, sjukmat m. m. fr. 5 till 25 juli.

Husmoderskursen (den 11-te) börjar 3 aug. Flera skickliga, i sina ämnen exam. lärarinnor. Vidare upplysn. enl. ofvanskripta adr. Riks o. Allm. telefon.

Vid Torshäll, Leksand,

kurs för kvinnliga trädgårdselever 1 april-31 okt. Extra elever på kortare tid. Prospekt och referenser på begäran.

Lillie Landgren.

Märta Philip.

Ny Västbok n:o I, 3:de tusendet, innehåller ett 60-tal afbildningar med beskrifning af byggnads- och konstverken i Sigtuna, Linköping, Norrköping och Elin Johanssons Västskola, Linköping. Redigerad af Gerda Björck.
Ny Västbok n:o II, kolor. plancher, utarbetad af Gerda Björck, adr. Linköping. Priset å hvarje bok 8 kr. Försäljningen sker genom bokhandeln. Utgifvarne eller Lithografiska Bolaget Linköping. Vid köp af 10 exemplar erhålles rabatt.

Bokbinderilektioner

gifvas, äfven förgyllning, Linnég. 41, 2 tr., Sthlm. A. T. 20430. **Anna Ericsson.**

Bokbinderi

med god kundkrets öfverlätes på grund af annat företag. Svar till "Framtid 1714", Kristianstad.

Fräkenpomada

är det enda absolut säkra medel att snabbt och utan obehag borttaga fräknar, lefverfläckar och solbränna samt göra den fulaste hy hvit o. vacker.

Ofelbar verkan garanteras!

Fräkenpomada innehåller inga för hyn skadliga beståndsdelar. Många intyg och tacksamhetsbref från hela Skandinavien.

Pris 3 kr. pr burk.

Exped. mot postförskott eller efterkräf.

Tekniska General-Depotén,
STOCKHOLM.
Adolf Fredriks Kyrkogata 13.

Mot grått hår!

Härmed meddelas ärade kunder, att det utmärkta och mycket efterfrågade härvattnet mot grått hår (dessutom det bästa mot mjäll och härarfall) som i 40 år förts endast i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malmstorgsgat. 5, hädanefter fås under adress Firma Fanny Gelin, Norrviken. Rikst. Norrviken 14. Pris: 5:50 fraktfritt.

Idun utgifves denna vecka i A och B.